

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ—ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ—ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

Ἀρχισυντάκτης: Ἀριστέλης Κ. Οἰκονόμος

ΤΟΜΟΣ 806 — ΕΤΟΣ 807

1880 — 1881

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ, ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 41.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ-ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

ΤΥΠΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ.

Τὸ ἀξίωμα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐδὲν ἐκ τοῦ μηδενὸς παράγει, ἀφορᾷ οὐσιωδῶς εἰς τὴν ὕλην, διότι ἀπ' αἰῶνος ἐν τῷ πνευματικῷ κόσμῳ ὁ ἄνθρωπος δημιουργεῖ ἐκ τοῦ μηδενὸς. Ὅλοι οἱ τύποι, τοὺς ὁποίους ἡ διάνοιά του δίδει εἰς τὴν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του διατελοῦσαν ὕλην, εἶναι τύποι ἐκ τοῦ μηδενὸς παράγομενοι, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι δὲν προϋπήρχον πρὶν καθ' ἑαυτοὺς συντελεσθῶσιν. Ὁ ἄνθρωπος ἀδιακόπως δίδει μορφὰς εἰς τὴν ὕλην. — Αἱ ἰδέαι του, ριπτόμεναι ἐπὶ χάρτου ἢ διατυπούμεναι ἀπὸ στόματος, εἶναι τόσαι παραγωγαί, αἵτινες διὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀναγινωσκόντων καὶ διὰ τὰ ὦτα τῶν ἀκουόντων δὲν ἔχουσι μόνον πνευματικὴν ἀξίαν, διότι εὐρίσκουσι καὶ τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸ ἀντάλλαγμα τῶν ὑλικῆν. Ὁ καλλιτέχνης, ὁ μουσικὸς ἐκ τοῦ μὴ ὄντος δημιουργοῦσι τὸν πλοῦτον τῶν ὡραίων τεχνῶν τῶν, διὰ τὸν ὅποιον κολοσσαῖα κεφάλαια κυκλοφοροῦσιν ἐν ταῖς προωδευμέναις κοινωνίαις. Μεταβαίνομεν εἰς τὰς ἐργασίας, ἐξ ὧν παράγονται τὰ ἐφόδια τῆς ὑλικῆς ζωῆς· καὶ ἐπ' αὐτῶν παρατηρεῖται ἡ αὐτὴ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τάσις, τοῦ ἐκτυπῶναι δηλαδὴ ἐπὶ τῆς ὕλης τοὺς στοχασμοὺς αὐτοῦ. Ὁ κεραμεὺς ἐκ σωροῦ χώματος κατασκευάζει πολυτιμοτάτους κεραμικοὺς τύπους, ὁ ὑφαντὴς ἐκ δέματός ἀκατεργάστου βάμβακος χρησιμωτάτους ὑφαντικοὺς τύπους, ὁ ξυλουργὸς, ὁ σιδηρουργὸς ἔλοι ἐν γένει

οί βιομήχανοι ἀδιακόπως τύπους βιομηχανικοὺς δημιουργοῦσι. Δι' αὐτοὺς ἡ ὕλη ἔχει τι τοῦ Ἀρχιμηδείου στοχασμοῦ «δός μοι πᾶ στῶ καὶ τὰν γὰν κινήσω». τὸ πνεῦμά των στηριζόμενον ἐπὶ τῆς ὕλης περιφέρει αὐτὴν κατὰ τὸ δοκοῦν.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος δίδῃ μορφὰς εἰς τὴν ὕλην, παράγει ὅταν μεταβάλλῃ τὰς μορφὰς αὐτὰς, καταναλίσκει. Ὅροι συναφεῖς, διότι δὲν δύναται νὰ δημιουργήσῃ ὁ ἄνθρωπος νέον τύπον χωρὶς νὰ καταναλώσῃ παλαιόν. Τοιοῦτοτρόπως δὲν εἶναι μόνον σκοπὸς τῆς παραγωγῆς ἢ κατανάλωσις, ἀλλὰ καὶ χαρακτήρ αὐτῆς ἀναπόφευκτος. Ἡ ἰδέα τῆς ἀπολαύσεως εἶναι ἡ κινουῦσα κατὰ πρῶτον λόγον αἰτία· αἱ περιστάσεις αὐτῆς ἔρχονται κατόπιν, ἵνα ἐπιδράσωσιν ἀναλόγως εἰς τὸ τελικὸν πόρισμα. Ἡ διάρκεια τῆς ἀπολαύσεως δὲν ἐπηρεάζει τὸν σκοπὸν τῆς παραγωγῆς αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν, διότι δύναται νὰ συμπληροῦται ἡ ἀπόλαυσις εἰς μίαν στιγμὴν ὡς π. χ. ἡ ἀπόλαυσις καρποῦ, ἄσματος κττ. καὶ ἐξ ἐναντίας νὰ διαρκῇ αἰῶνας ὀλοκλήρους, ὡς π. χ. ἡ ἀπόλαυσις ἀντικειμένων τιμαλφῶν, ἐθνικῶν κτιρίων μεγαλοπρεπῶν κττ.

Ἡ κατανάλωσις ἐνεργεῖται συνήθως διὰ τῆς χρήσεως, ἀφ' ἑνὸς τῆς ὁποίας εἶναι δεκτικὰ τὰ ἀντικείμενα καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἐξουσιάζων αὐτὰ ἄνθρωπος τὰ υποβάλλει. Καθ' ἕκαστον ἄτομον ὑπάρχει ἐντεῦθεν μεγάλη ποικιλία καὶ ἐπηρεάζεται αὕτη ἔτι μᾶλλον ἐκ τοῦ καθ' ἕκαστην χώραν ἐθνικοῦ χαρακτῆρος τῶν κατοίκων αὐτῆς. Ἐὰν λάβωμεν ὡς παράδειγμα δύο πρόσωπα, ἐξ ὧν τὸ μὲν προνοητικὸν τὸ δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος ἀδιαφοροῦν, αἱ καταναλώσεις αὐτῶν ἀκολουθοῦσι διευθύνσεις ἐναντίας. Καὶ τὰ ἔθνη δὲ συλλήβην παριστῶσι σχετικὰ φαινόμενα. Τί νὰ εἰπῇ τις π. χ. περὶ τῶν Ὀλλανδῶν, ὁ ἔρωσ τῶν ὁποίων πρὸς τὴν τάξιν καὶ τὴν καθαριότητα συντελεῖ εἰς τὴν ἐπὶ μείζονα χρόνον ἐν καλῇ καταστάσει διατήρησιν τῶν κατοικιῶν καὶ τῶν ἐπίπλων των! Ἄλλοι ἐν τούτοις λαοὶ φαίνονται συνενοημένοι, τρόπον τινά, μετὰ τοῦ πανδαμάτορος χρόνου, ἵνα οὗτος καταστρέψῃ ταχύτερον τὰ εἰς τὸ κράτος αὐτοῦ ὑπὸ τῆς φύσεως ἐμπεπιστευμένα.

Εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως, ὅτι ὁ μέγας νόμος τῆς διαιρέσεως καὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ἔργων ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς χρήσεως. Βαρβαρικαὶ ἐποχαὶ χαρακτηρίζονται ὑπὸ τῆς ἐνώσεως ἐν τῇ χρήσει· κοινὴ κατοικία εἰς τοὺς ὑπὸ τὸ πατριαρχικὸν σύστημα βιοῦντας, κοινὰ σκεύη, κοινὴ ἐστία, κοινὴ τράπεζα κλπ.—Προοδευτικαὶ ἐποχαὶ διακρίνονται ὑπὸ διαιρέσεως ἐν τῇ χρήσει· ὁ πατριαρχικὸς οἶκος διαλύεται, ἰδιαιτέραι οἰκογένειαι καθίστανται καὶ μετ' αὐτῶν ἢ διαίρεσις τῆς χρήσεως κατατέμενεται ἐν τῇ κοινίᾳ. Ὅσον προάγεται ἡ χώρα εἰς πολιτισμόν, τόσον ἡ χρῆσις διαιρεῖται εἰς κλάδους κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰδικούς, συμφώνως πρὸς τὰς τῶν πραγμάτων ιδιότητας καὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων ἀνάγκας. Κατὰ τὸ 1722 ἐγινώσκετο ἐν μόνον εἶδος τείου ἐν τῷ μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Κίνας ἐμπορίῳ, κατὰ τὸ 1750 ἐγένοντο γνωστὰ ἑπτὰ εἶδη, κατὰ τὸ 1772 δέκα εἶδη καὶ κατὰ τὸ 1829 ἑπτακόσια! Ὁ εἰς οἶνος καὶ ὁ εἰς ἄρτος τῶν ἠρωϊκῶν χρόνων ἐλογίζοντο εἰς 80 εἶδη οἴνων ἐπὶ Πλινίου καὶ εἰς 72 ἄρτων ἐπὶ Ἀθηναίου.

Δὲν πρέπει νὰ νομίσῃ τις ἐκ τῶν προειρημένων ὅτι ἡ ἐνωσις τῆς χρήσεως ἀνήκει ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς πατριαρχικοὺς χρόνους, διότι ἀπαντῶμεν αὐτὴν ἐφαρμοζομένην κατὰ τινα εἶδη καὶ ἐν ταῖς μᾶλλον πεπολιτισμέναις ἐποχαῖς. Τῷ ὄντι δὲ παρατηρεῖται, ὅτι ὑπάρχουσι πολλὰ πράγματα, τὰ ὁποία δύναται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς πολλοὺς καθὼς καὶ εἰς ἕνα, εἴτε διαδοχικῶς εἴτε συγχρόνως. Τοιοῦτοτρόπως δημοσίᾳ π. χ. βιβλιοθήκη δύναται νὰ εἶναι πληρεστέρα καὶ εὐχρηστότερα συγκρινομένη πρὸς πλείονας ἰδιωτικάς. Καὶ καλῶς ὀργανισμένον ξενοδοχεῖον δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς πολλὰ πρόσωπα ποικιλωτέρας, ἐκλεκτοτέρας καὶ ἐπικαιροτέρας τροφᾶς τῶν ὁσῶν ἕκαστος κατ' ἰδίαν καταναλωτῆς ἢ δύνατο διὰ τῆς αὐτῆς δαπάνης τοῦ νὰ προμηθευθῇ κατ' οἶκον. Ἐν τοῖς μεγάλοις ξενοδοχείοις τῆς Εὐρώπης ἡ ἐνωσις τῆς χρήσεως τῶν πολλῶν ὑπερβαίνει τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν βασιλέων. Οἱ κλίβανοι καὶ οἱ μύλοι εἰς σχετικὴν ἀνήκουσι τάξιν ἰδεῶν· ἐκεῖνα

τὰ μηχανήματα, τὰ ὅποια ἡ βάρβαρος ζωὴ διαθέτει πρὸς ψῆσιν τοῦ ἄρτου καὶ πρὸς ἄλλοισιν τοῦ σίτου διὰ τῆς χειρὸς, δὲν δύνανται νὰ συγκριθῶσι πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς κοινῆς χρήσεως ἡ ὁποία παρατηρεῖται εἰς τοὺς κλιβάνους τῶν πόλεων καὶ εἰς τὰς ἰσχυρὰς τῶν ἀτμομύλων δυνάμεις.

Ὁ μέγας τοῦ πολιτισμοῦ μοχλὸς, ἡ συγκοινωνία, ἐπὶ τῆς ἐνώσεως τῆς χρήσεως στηρίζει τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ. Ἄλλοτε μόνον αὐτοκράτορες, βασιλεῖς καὶ μεγιστάνες ἠδύναντο νὰ μεταβιβάσωσιν ἑαυτοὺς ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ταχέως, διαθέτοντες τὰ πλούτη τὰ ὅποια ἡ ἱστορία τῶν χρόνων συγκεντρῶν ἐν τῷ βαλαντίῳ αὐτῶν ἐκ τῶν βαλαντίων τῶν μικρῶν καὶ τῶν πολλῶν. Σήμερον ἐν τούτοις, ἐξαιρουμένων ἰδιαιτέρων τινῶν ματαιοτήτων καὶ περιποιήσεων αἵτινες ἀνήκουσι κληρονομικῶν δικαιώματι εἰς τὸν ἀπὸ αἰῶνα πλοῦτον, τρέχει ἐπὶ τῶν πτερυγῶν τοῦ ἀτμοῦ, κατὰ ξηρὰν ἢ θάλασσαν, καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ πτωχὸς, καὶ ὁ ἡγεμὼν καὶ ὁ ὑπηκόος, καὶ ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ ἀσθενὴς μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος. Πολλὰ σημεῖα ἠδύνατό τις νὰ ἀναφέρῃ ἐν τῇ πρακτικῇ τῆς ἐνώσεως τῆς χρήσεως. Ἀπανταχοῦ ὅπου τὸ σεβάσμιον σῶμα τοῦ λαοῦ συνάπτει τὰς τύχας καὶ τὰς ἐνεργείας του, ἡ ἐνότης τῆς χρήσεως περιβάλλεται καταπληκτικὸν χαρακτήρα. Πόσον σκοτεινὰ εἶναι τὰ φῶτα τῶν παλατίων, παραβαλλόμενα πρὸς τὸ ἠνωμένον τῶν πόλεων φῶς, τὸ ὁποῖον ἐξ ἀποστάσεως πολλῶν μιλίων βλέπει τοῦ ἀπλοῖκοῦ ξένου ὁ ὀφθαλμὸς!

Καὶ ὅμως ἡ ὑπερβολικὴ ἐνωσις τῆς χρήσεως ἔχει καὶ τὴν κακὴν αὐτῆς ὄψιν. Τὸ ὄριον καθ' ὃ πιέζεται ἡ ἀτομικὴ ἀνεξαρτησία μέχρις ἐξαφανίσεως τῶν πρώτων στοιχείων αὐτῆς ἔπρεπε νὰ χρησιμεύῃ πάντοτε ὡς τόπος ἀνάλογος πρὸς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθη ὁ Ἡρακλῆς ἐν ἑνὶ γράφῃ «μὴ περραίτερω.» Ἰδίως ἐπικίνδυνα εἶναι τὰ σχέδια ἐκεῖνα εἰς τὰ ὅποια προσφέρεται, τρόπον τινά, ὡς ὀλοκαύτωμα ἡ οἰκογενειακὴ ἀθυπαρξία, ἥτις εἶναι ὁ θεμελιωδέστερος τύπος τῆς προοδευτικῆς κοινωνίας. Τί νὰ εἰπῆ τις περὶ τῶν φανταστι-

κῶν ἐκείνων οἰκητηρίων, τῶν ὁποίων δὲν ἔλλειψαν αἱ δοκιμαίαι καὶ αἱ ἀποτυχίαι, ἐν τοῖς ὁποίοις μία, δύο ἢ καὶ πλείονες χιλιάδες ἀνθρώπων ὑπετίθεντο δυνάμεναι νὰ εὕρωσιν, ἐν κοινῷ, διὰ μείζονος εὐθηνίας φωτισμὸν, θέρμανσιν, τροφήν, σχολεῖον, περίπατον, θέατρον, χορὸν καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ ἐφόδια τῆς κοινῆς εὐζωίας; Ἡ οἰκογενειακὴ ἐστία ὠμίλει βαθύτερον εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία εἶχεν ἐπαγωγότερας χορδὰς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΕΝ ΕΠΤΑΝΗΣΩ.

Ἐν τῷ 90ῳ φυλλαδίῳ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως (Αὐγούστος 1880) εἶδομεν τὰ τοῦ Ἰονίου νόμου περὶ τραπεζικῶν ἐργασιῶν καὶ τραπεζικῶν γραμματίων. Ὁ νόμος οὗτος καθιέρου τὴν τραπεζικὴν ἐλευθερίαν ἥρκει νὰ συμμορφωθῆ τις πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς αὐτοῦ, ἵνα ἔχη τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως τραπεζικῶν γραμματίων.

Ἄλλ' ὁ νόμος οὗτος κατηργήθη διὰ τοῦ ΩΚΓ' νόμου κατ' Ἀπρίλιον 1880, ὅστις μετὰ τοῦ συγχρόνου νόμου ΩΚΘ' ἀποτελεῖ τὰ νῦν ἰσχύοντα ἐπὶ τοῦ ἐν Ἐπτανήσῳ τραπεζικοῦ συστήματος, κατὰ τὰ ὅποια ἐν ταῖς Ἰονίοις Νήσοις πρὸς σύστασιν τραπεζῆς ἐκδιδούσης τραπεζικὰ γραμμάτια ὡς καὶ πρὸς ἀνανέωσιν ἢ παράτασιν τῶν δικαιωμάτων ὑφισταμένης τοιαύτης ἀπαιτεῖται νόμος εἰδικός. Περὶ τῶν ἐκτεθέντων νόμων θέλομεν πραγματευθῆ, καθ' ὃς ἔλαβον οὗτοι ἀνάπτυξιν ἐν ταῖς δι' αὐτῶν κυρωθείσαις ἀπὸ 2 Ἀπριλίου καὶ 31 Μαρτίου ἐ. ἔ. συμβάσεις τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἰονικὴν Τράπεζαν καὶ τὴν Γενικὴν Πιστωτικὴν Τράπεζαν. Ἐκ τῶν τραπεζῶν τούτων ἡ μὲν Ἰονικὴ προὔπηρχεν, ἡ δὲ Γενικὴ Πιστωτικὴ πρόκειται ἤδη συνεπεῖα τῆς νέας νομοθεσίας νὰ ἰδρῦσθαι αὐτοτελὲς καὶ ἀνεξάρτητον πιστωτικὸν κατάστημα ἐν Ἐπτα-

νήσω, έδρεϋον έν Κερκύρα, υποχρεουμένη να διατηρή υποκαταστήματα και εις τας λοιπας έξ νήσους τής πρώτης Ιονίου Πολιτείας.

Έν πρώτοις ή διάρκεια τών δια τών συμβάσεων τούτων εις τήν Ιονικήν Τράπεζαν και τήν Γενικήν Πιστωτικήν χορηγουμένων έν μόνη τή Έπτανήσω δικαιωμάτων, μεταξύ τών οποίων τὸ πρώτιστον είναι ή έκδοσις τραπεζικῶν γραμματίων (ἀπαλλασσομένων υπό τοῦ ΩΚΕ' νόμου τοῦ φόρου τοῦ χαρτοσήμου), όρίζεται εις 25 έτη ἀπὸ τής δημοσιεύσεως τών ἀνωτέρω νόμων, χωρίς έκ τής χορηγίας τών δικαιωμάτων τούτων να γεννᾶται ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ὑπὲρ τών Τραπεζῶν αὐτῶν ἀπέναντι ἄλλων Τραπεζῶν, συνεστημένων ή συστηθησομένων έν Έπτανήσω.

Τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον τοῦ έν Έπτανήσω πιστωτικοῦ καταστήματος τής Γενικῆς Πιστωτικῆς Τραπεζῆς όρίζεται εις 10 εκατομμύρια νέων δραχμῶν, ἀντιπροσωπευόμενον ὑπὸ μετοχῶν φερουσῶν τὸν τίτλον αμετοχαί τής Πιστωτικῆς Τραπεζῆς έν Έπτανήσω. «Όσον ἀφορᾷ τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον τής Ιονικῆς Τραπεζῆς, τοῦτο μένει καταρτισμένον ὅπως έκ τών προτέρων έχει. Έν τούτοις ἀμφοτέρων τών Τραπεζῶν τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον δύναται να αὐξηθῆ κατ' ἀπόφασιν τής γενικῆς συνελεύσεως αὐτῶν ἐγκρίσει τής κυβερνήσεως.

Η καταβολή τοῦ προειρημένου έκ 10 εκατομ. νέων δραχμῶν μετοχικοῦ κεφαλαίου τοῦ έν Έπτανήσω πιστωτικοῦ καταστήματος τής Γενικῆς Πιστωτικῆς Τραπεζῆς γενήσεται εις δύο μέρη, έξ ὧν τὸ πρῶτον ἡμισυ έντός ενός έτους ἀπὸ τής ἐνάρξεως τών εργασιῶν τοῦ πιστωτικοῦ καταστήματος τής και τὸ ἕτερον ἡμισυ έντός ενός έτους ἀφ' ἧς τὸ ποσὸν τῶν έν κυκλοφορία τραπεζικῶν γραμματίων τοῦ καταστήματος τούτου ὑπερβῆ τὸ προκαταβληθὲν ἡμισυ τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου ή έντός τριῶν έτῶν ἀπὸ τής ἐνάρξεως τών εργασιῶν τοῦ καταστήματος αὐτοῦ. Μόνον μετὰ τήν καταβολήν τοῦ ἡμίσεως κεφαλαίου δύναται ή Γεν. Πιστωτικὴ Τράπεζα να έκδώσῃ τραπεζικὰ γραμμάρια. Χορηγεῖται δὲ εις αὐτήν,

καθὼς και μετὰ τήν ἄρσιν τής ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας εις τήν Ιονικήν, τὸ δικαίωμα έκδόσεως δεκαδράχμων τραπεζικῶν γραμματίων μέχρι τοῦ ποσοῦ 1 1/2 εκατομ. νέων δραχμῶν, τῶν δὲ ὑπολοίπων γραμματίων ή ὀνομαστικὴ ἀξία δὲν δύναται να εἶναι μικροτέρα τῶν 25 νέων δραχμῶν.

Έν γένει τὰ τραπεζικὰ γραμμάρια τής Ιονικῆς και τής Γεν. Πιστωτικῆς Τραπεζῆς περιορίζονται εις τήν έν Έπτανήσω κυκλοφορίαν, θέλουσι δὲ εἶσθαι υποχρεωτικῶς δεκτὰ εις τὰ δημόσια ταμεῖα και τελωνεῖα έν Έπτανήσω ἀντὶ μετρητῶν εις τήν ὀνομαστικὴν των ἀξίαν. Ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῶν φέρουσι τήν ἡμέραν και τὸν τόπον τής έκδόσεώς των, εἶναι πληρωτέα εις τὸν κομιστὴν έν ὄφει ἀτόκως έν τῇ ἔδρῃ τῶν έν λόγῳ Τραπεζῶν (Κέρκυρα) και διὰ κυκλοφοροῦντος και διατετιμημένου νομίσματος, ὑπογράφονται δὲ παρά τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου, τοῦ Διευθυντοῦ και τοῦ Ταμῖα τής έκδιδούσης αὐτὰ τραπεζῆς. «Όσον ἀφορᾷ τήν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, δὲν δίδεται τοιαύτη εις τὰ γραμμάρια τής Γενικῆς Πιστωτικῆς Τραπεζῆς, όρίζεται δὲ πρὸς αὐτήν ὅτι, ἂν μέχρι τής 31 Δεκεμβρίου 1880 δὲν κανονισθῶσιν ὀριστικῶς τὰ πρὸς ἄρσιν τής ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας (τῶν τραπεζικῶν γραμματίων τής Ιονικῆς βεβαίως Τραπεζῆς, διότι περὶ τής Έπτανήσου πρόκειται), δύναται ή Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα να ἀποχωρήσῃ τής πρὸς αὐτήν συμβάσεως τής κυβερνήσεως, ὅτε ἀναλαμβάνει τὸ ἡμισυ εκατομμύριον δραχμῶν ὅπερ έντός 3 ἡμερῶν ἀπὸ τής δημοσιεύσεως τοῦ ΩΚΘ' νόμου εἶναι ὑπόχρεως να καταθέσῃ (εις ἔντοκα γραμμάρια τής Κυβερνήσεως ή ὁμολογίας τῶν μετὰ τὸ 1862 ἔθνικῶν δανείων) ὡς ἐγγύησιν ὅτι έντός ενός έτους θὰ καταβάλῃ τὸ προειρημένον ἡμισυ έκ πέντε εκατομμυρίων δραχμῶν τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου τής. Ἀνεξαρτήτως τής περιστάσεως ταύτης, τής ἀποχωρήσεως δηλαδὴ ἀπὸ τής συμβάσεως, τὸ ποσὸν τής ἐγγυήσεως ἐπιστρέφεται εις τήν Γεν. Πιστωτικὴν Τράπεζαν, ἅμα αὐτὴ πραγματοποιήσῃ ἀγροτικὰ δάνεια έν Έπτανήσω ένός εκατομμυρίου δραχμῶν.

Τὸ ἐν γένει παθητικὸν τῶν Τραπεζῶν, Ἴονικῆς καὶ Πιστωτικῆς, πλὴν τοῦ ἐναποταμιεύματος καλυπτομένου, θέλει ἀντιπροσωπεύεσθαι εἰς τὸ ταμεῖον αὐτῶν ἀπὸ ἐμπορικῶν γραμματίων, προθεσμίας οὐχὶ μικροτέρας τῶν τριῶν μηνῶν, καὶ ἀπὸ ὁμολογίας τῶν μετὰ τὸ 1862 ἐθνικῶν ὁμολογιῶν, λογιζομένων εἰς τὴν τιμὴν τῆς ἐκδόσεώς των· δὲν δύναται δὲ νὰ ὑπερβῇ τὸ διπλάσιον τῶν μετοχικῶν κεφαλαίων αὐτῆς καὶ τοῦ ἀποθεματικοῦ. Τὸ μεταλλικὸν ἐναποταμίευμα δὲν δύναται νὰ εἶναι ποτὲ ὀλιγώτερον τοῦ ἐνός τρίτου τοῦ εἰς ἐμφάνισιν ἀπαιτητοῦ παθητικοῦ αὐτῆς, συγκειμένου ἐκ γραμματίων καὶ ἀνοικτῶν λογαριασμῶν. Ἡ δὲ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἐναποταμιεύματος καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν εἰς κυκλοφορίαν τραπεζικῶν γραμματίων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίῃ τὸ μετοχικὸν πραγματικὸν κεφάλαιον τῆς Τραπεζῆς καὶ τὸ ἀποθεματικόν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐργασίας τῶν περὶ ὧν πρόκειται Τραπεζῶν, αἱ τῆς Ἴονικῆς ἐτροποποιήθησαν ἰδιαιτέρως ὡς ἐξῆς. Ὑποχρεοῦται αὕτη νὰ ἐνασχολῆται εἰς δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων κτημάτων ἐν Ἑπτανήσῳ ἐπὶ μὲν τὴν πρώτην πενταετίαν τοῦλάχιστον τὸ πέμπτον τοῦ πράγματι κατατεθέντος μετοχικοῦ κεφαλαίου αὐτῆς ἐπὶ τόκῳ 7 τοῖς % κατ' ἀνώτατον ὅρον, μετὰ παρέλευσιν δὲ πενταετίας τὸ τέταρτον, ἐφαρμοζομένων ὡς πρὸς τὰ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν διδομένων εἰς ὑποθήκην κτημάτων τῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ ἰσχυουσῶν σχετικῶν διατάξεων. Ὑποχρεοῦται ἐπίσης ἡ Ἴονικὴ Τράπεζα, ἵνα ἐνασχολήσῃ ἐντὸς μὲν τριῶν ἐτῶν ἐν Ἑπτανήσῳ 1 1/2 ἑκατομ. δραχμῶν εἰς ἀγροτικά δάνεια (μὴ δυνάμενα νὰ ᾧσιν ἀνώτερα τῶν χιλίων δραχμῶν οὐδὲ κατώτερα τῶν ἑκατῶν δραχμῶν), διὰ τριτεγγυημένων γραμματίων, ὑπὸ προθεσμίαν κατ' ἀνώτατον ὅρον ἐννέα μηνῶν, καὶ ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ 5 τοῖς %, θεωρουμένων ὡς ἐμπορικῶν κατὰ τὸ 5 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1861 νόμου περὶ Ἐθνικῆς Τραπεζῆς μετὰ παρέλευσιν δὲ πενταετίας τὰ δύο πέμπτα τοῦ νῦν καταβεβλημένου κεφαλαίου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Γεν. Πιστωτικὴν Τράπεζαν, αἱ ἐργασίαι

αὐτῆς θὰ ἀρχίσωσι διὰ καταβολῆς ἐνός τοῦλάχιστον ἑκατομμυρίου δραχμῶν ἐντὸς 4 μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Β. διατάγματος ὅπερ θὰ ἐγκρίνη τὸ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὑποβλητέον ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ΩΚΘ' νόμου Καταστατικόν τῆς· συνίστανται δὲ αἱ ἐργασίαι αὗται 1) εἰς προεξοφλήσεις συναλλαγματικῶν καὶ ἐμπορικῶν γραμματίων ἐπὶ σφραγιστοῦ χάρτου μὲ προθεσμίαν μὴ ὑπερβαίνουσαν τοὺς τρεῖς μῆνας, καὶ ἐπὶ τόκῳ οὐχὶ ἀνωτέρῳ τοῦ 8 τοῖς % (προμηθεῖα δὲ τῆς μεταβιβάσεως ἀπὸ τόπου εἰς τόπον 1/4 τοῖς %), 2) εἰς ἀγορὰν καὶ πώλησιν συναλλάγματος ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, 3) εἰς χορήγησιν ἀπλῶν ἢ χρεωλυτικῶν δανείων καὶ πιστώσεων ἐπὶ τόκῳ οὐχὶ ἀνωτέρῳ τῶν 8 τοῖς %, δι' ἀνοικτῶν λογαριασμῶν, ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων ἢ ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρυσοῦ, ἀργύρου ἢ μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐγκατεστημένων Τραπεζῶν καὶ ὁμολογιῶν τῶν μετὰ τὸ 1862 ἐθνικῶν δανείων, 4) εἰς χορήγησιν δανείων καὶ ἀνοικτῶν λογαριασμῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων ἐν πόλεσι τῆς Ἑπτανήσου ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ, ὅστις κατὰ μὲν τὴν πρώτην πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπεζῆς δὲν θέλει εἶσθαι ἀνώτερος τῶν 8 τοῖς %, κατόπιν δὲ οὐχὶ ἀνώτερος τῶν 7 τοῖς %, διατιθεμένου διὰ τοιαῦτα δάνεια κατ' ἐλάχιστον ὅρον τοῦ πέμπτου τοῦ πράγματι κατατεθέντος κεφαλαίου καὶ ἐφαρμοζομένων ὡς πρὸς τὰ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν δεδομένων εἰς ὑποθήκην κτημάτων ἐν γένει τῶν ἰσχυουσῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ σχετικῶν διατάξεων, 5) εἰς χορηγήσεις πρὸς γεωργοὺς ἐπὶ ἐνιαυσίῳ τόκῳ, ὅστις κατὰ μὲν τὴν πρώτην πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπεζῆς δὲν θέλει εἶσθαι ἀνώτερος τῶν 6 τοῖς %, κατόπιν δὲ οὐχὶ ἀνώτερος τῶν 5 τοῖς %, εἴτε ἐπὶ ὑποθήκῃ κτημάτων ἀγροτικῶν εἰς δάνεια ἀπλᾶ ἢ χρεωλυτικά, εἴτε ἐπὶ τριτεγγυημένοις γραμματίοις (θεωρουμένοις ὡς ἐμπορικοῖς κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1861 νόμου περὶ Ἐθνικῆς Τραπεζῆς) προθεσμίας ἐννέα μηνῶν καὶ ποσότητος καθ' ἕκαστον οὔτε ἀνωτέρας τῶν χιλίων δραχμῶν

οὔτε κατωτέρας τῶν ἑκατὸν, προσδιοριζομένων διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην κατ' ἐλάχιστον ὅρον ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης πενταετίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπεζῆς τοῦ τρίτου τοῦ κατατεθειμένου μετοχικοῦ κεφαλαίου, ἐπὶ δὲ τοῦ κατόπιν χρόνου τῶν δύο πέμπτων αὐτοῦ, ἐξ ἡμισείας διὰ τὰς ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀφ' ἑνὸς καὶ διὰ τὰς ἐπὶ τριτεγγυημένοις γραμματίοις ἀφ' ἑτέρου γεωργικὰς χορηγήσεις, 6) εἰς τὸ νὰ δέχεται χρηματικὰς καταθέσεις, ἐντόκως ἢ ἀτόκως, καὶ ἐνεργῆ πᾶσαν ἄλλην καθαρῶς τραπεζικὴν ἐργασίαν, ὀρισθησομένην διὰ τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἐπιτρεπομένων ἐργασιῶν, 7) εἰς ὀργανισμόν παρ' αὐτῇ Ταμιευτηρίου δεχομένου καταθέσεις οὐχὶ μικροτέρας τῆς μιᾶς δραχμῆς καὶ ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ οὐχὶ ἐλάσσονι τῶν $\frac{4}{100}$ τοῖς $\frac{1}{100}$ διδόντων τῶν ἀγραμμάτων καταθετῶν ἐξόφλησιν τῶν εἰς αὐτοὺς ἐπιστρεφομένων ποσοτήτων δι' ἑνὸς ἢ δύο γνωστῶν προσλαμβανομένων ὑπ' αὐτῶν μαρτύρων, ὑπογραφομένων εἰς τὸ ἐπὶ τοῦτο κρατούμενον βιβλιᾶριον.

Ἡ Πιστωτικὴ Τράπεζα ἐν Ἐπτανήσῳ ὀφείλει νὰ δημοσιεύῃ κατὰ μῆνα μὲν συνοπτικὴν κατάστασιν τῶν ἐργασιῶν τῆς, καθ' ἑξαμηνίαν δὲ τὸν ἰσολογισμόν τῆς καὶ τὸν προσδιορισμὸν τῶν καθαρῶν κερδῶν αὐτῆς. Ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων ἐνιαυσίων κερδῶν (προσδιοριζομένων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικῶν γραμματίων, ἐκπιπτομένου τοῦ μέσου ὅρου τοῦ μεταλλικοῦ ἐναποταμιεύματος, κατὰ τὰς μηνιαίας καταστάσεις, καὶ ὑπολογιζομένου τόκου 7 τοῖς $\frac{1}{100}$ ἐνιαυσίως) διατίθενται κατὰ τὴν πρώτην πενταετίαν 30 τοῖς $\frac{1}{100}$ ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ὁδοποιίας τῶν Ἰονίων νήσων ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ ἐκάστης αὐτῶν, ἀφοῦ προηγουμένως πληρωθῇ ἐξ αὐτῶν ὁ νενομισμένος φόρος τοῦ ἐπιτηδεύματος τῆς Τραπεζῆς καὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν.

Σημαντικωτάτη εἶναι ἡ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν διαδικαστικὴ σχέσηις μεταξὺ δανειστῶν καὶ ὀφειλετῶν. Ἐπομένως ἢ τε Ἰονικὴ καὶ τὸ ἐν Ἐπτανήσῳ Κατάστημα τῆς Γεν. Πιστωτι-

κῆς Τραπεζῆς ἐτέθησαν εἰς ἴσην μοῖραν πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ ἀπόλαμβάνουσι τῶν εἰς ταύτην κεχορηγημένων προνομίων καὶ προτιμήσεων κατὰ τὴν διαδικασίαν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ εἰς ἐνεχύρον διδόμενα τῇ Ἰονικῇ Τραπεζῇ καὶ τῷ ἐν Ἐπτανήσῳ Καταστήματι τῆς Γεν. Πιστωτικῆς, εἴτε εἰς χρυσὸν εἴτε εἰς ἄργυρον εἴτε εἰς μετοχὰς καὶ ὁμολογίας ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην ὀνομαστικὴν ἀξίαν, λαμβάνονται ταῦτα παρ' αὐτῶν ἄνευ ἐτέρας διατυπώσεως ἢ διὰ μόνης τῆς ἐγγραφῆς αὐτῶν εἰς τὰ βιβλία τῆς Τραπεζῆς καὶ τῆς ἐκδόσεως ἀπλῆς ἀποδείξεως φερούσης κινήτων χαρτοσημόν $\frac{1}{2}$ τοῖς χιλίοις ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τοῦ δανείου, μὴ ὑποκειμένου τούτου εἰς οὐδὲν ἕτερον τέλος χαρτοσήμου. Δύνανται δὲ νὰ ἐκποιηθῶσι παρὰ τῶν Τραπεζῶν, ἅμα τὸ χρέος καταστῆ ἀπαιτητὸν, τὰ μὲν χρεώγραφα καὶ αἱ μετοχαὶ ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ διὰ μεσιτῶν, ἢ, ἔπου δὲν ὑπάρχει τοιοῦτο, διὰ συμβολαιογράφου, τὰ δὲ λοιπὰ εἶδη μόνον διὰ συμβολαιογράφου, μετὰ παρέλευσιν δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως δι' ἐφημερίδος, ἂν τοιαύτη ἐκδίδεται τακτικῶς ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ καταστήματος ἢ ὑποκαταστήματος τῆς Τραπεζῆς, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης, ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως πρὸς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν, χωρὶς νὰ εἶναι αἱ Τράπεζαι ὑπόχρεοι εἰς τὴν τήρησιν τοῦ ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1836 περὶ ἐνεχύρων νόμου, οὐδὲ εἰς τὰς περὶ συστάσεως καὶ ἐκποίησεως τῶν ἐνεχύρων διατάξεις τῶν ἀστικῶν τῆς Ἐπτανήσου νόμων, οὐδὲ εἰς τὰς διατάξεις ἑτέρου τινος ἐναντίου νόμοθετήματος. Ἡ διὰ συμβολαιογράφου ἐκποίησις ἐνεργεῖται διὰ δημοπρασίας διεξαγομένης ἐνώπιον αὐτοῦ, αἰτήσῃ τῆς Τραπεζῆς ἐπὶ τῇ προειδοποιήσει τοῦ ὀφειλέτου πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐτέρας διατυπώσεως. Ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ἐνεχύρου πληρόνεται ἡ ἀπαίτησις τῆς Τραπεζῆς, προτιμωμένη παντὸς ἄλλου προνομίου καὶ παντὸς πραγματικοῦ δικαιώματος. Εἰς συμπλήρωσιν τῆς τοιαύτης προνοίας σημειωτέον, ὅτι τὰ διάφορα μέτρα αὐτῆς δὲν ἐκτείνονται εἰς τὰς πρὸ τοῦ ΩΚΣ'

νόμου απαιτήσεις τῆς Ἴονικῆς Γραπέζης, ὡς πρὸς τὰς ὁποίας ἰσχύουσι τὰ πρότερα νόμιμα.

Π.

ΕΞΑΓΩΓΗ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.

Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1879—80 ἐξαγωγὴν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς εἰς γεωργικὰ προϊόντα. Ἀναβαίνει εἰς 680,227,677 δολλάρια ἤτοι πλεον τῶν 3 διλιονίων νέων δραχμῶν!

Δύνανται τὰ γεωργικὰ ταῦτα προϊόντα νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο κατηγορίας, 1) δημητριακοὺς καρποὺς καὶ 2) λοιπὰ γεωργικὰ προϊόντα, ὡς βάμβακα, καπνὸν κλπ. Ἡ ἐξαγωγή τῶν μὲν πρώτων ὑπολογίζεται κατὰ τὸ εἰρημένον ἔτος εἰς 288,056,825 δολλάρια, τῶν δὲ ἐτέρων εἰς 392,170,840 δολ. Ἴδου πῶς ἔχουσιν ἰδιαιτέρως τὰ ἐν ταῖς κατηγορίαις ταύταις ἀνήκοντα εἶδη.

<i>A'</i> κατηγορία	δολλάρια
Σίτος	190,546,305
"Ἀλευρον ἐκ σίτου	35,333,197
Κριθή	— 784,819
"Ἄρτος καὶ δίπυρον	— 686,158
Σίτος Ἰνδικός.	52,298,247
"Ἀλευρον ἐκ σίτου Ἰνδικοῦ.	— 981,361
Βρόμη.	— 308,129
Σίκαλη	2,362,765
"Ἀλευρον ἀπὸ Σίκαλην	— 24,728
Γεννήματα πρὸς τροφήν κτηνῶν.	1,272,028
Συσκευαὶ θρεπτικαὶ διάφοροι	2,439,098
ὄλον	288,056,835

<i>B'</i> κατηγορία	δολλάρια
Βάμβαξ	211,532,905
Κτήνη	15,882,120
Καρποί.	2,091,624
Χόρτον	— 206,819
Χούμπλον (διὰ ζύθον).	2,573,292
Κατασταλλάγματα καρπῶν	6,259,827
Στεάρ	— 816,447
"Ἐλαιον ἐκ βαμβακοςπόρου	3,225,414
Ζαχαρόπηκτα	61,310,588
Λίπος (λαρδί)	27,920,367
Ῥά.	— 14,148
Κρέατα τεταριχευμένα	7,827,200
Πρόβατα	— 176,218
Βούτυρον	6,690,687
Τυρός	12,171,720
Γάλα συμπεπυκνωμένον	— 121,013
Χοῖροι	5,930,252
Πατάτα.	— 522,039
Σπόροι.	2,776,828
"Ἀλειμμα	7,379,232
Καπνός.	16,379,107
ὄλον	392,170,842

Ἐὰν περιορισθῶμεν εἰς μόνην τὴν πρώτην κατηγορίαν τῶν δημητριακῶν καρπῶν, παρατηροῦμεν ὅτι ἀνέβη ἡ ἐξαγωγή αὐτῆς εἰς 288,057,835 δολ. τῷ 1879—80 ἀπὸ 210,355,528 κατὰ τὸ πρόηγούμενον ἔτος 1878—79. Αὐξήσις κατὰ 78 ἑκατομ. δολλαρίων, ὀφειλομένη εἰς τὰ ἐξῆς εἶδη: σίτος 130 ἑκατομ. δολ. τὸ 1878—79 καὶ 190 τὸ 1879—80, σιτάλευρον 29 ἑκατομ. δολ. τὸ α' ἔτος καὶ 35 τὸ β', Ἰνδικός σίτος 40 ἑκατομ. δολ. τὸ α' ἔτος καὶ 53 τὸ β', πρὸς τροφήν τῶν κτηνῶν γεννήματα 817 χιλ. δολ. τὸ α' ἔτος

καὶ 1,272 χιλ. τὸ β', διάφορα θρεπτικά σκευαὶ 1,740 χιλ. δολ. τὸ α' ἔτος καὶ 2,439 χιλ. τὸ β', κριθὴ 401 χιλ. δολ. τὸ α' ἔτος καὶ 784 χιλ. τὸ β', ἄρτος καὶ δίπυρον 682 χιλ. δολ. τὸ α' ἔτος καὶ 686 χιλ. τὸ β', ἄλευρον σίκαλης 15 χιλ. δολ. τὸ α' ἔτος καὶ 24 χιλ. τὸ β'. Ἐν τούτοις παρατηρεῖται καὶ ἐλάττωσις ἐξαγωγῆς εἰς τὰ ἐξῆς εἶδη ἄλευρον ἐξ Ἰνδικοῦ σίτου 1,052 χιλ. δολ. τὸ 1878—79 καὶ 981 χιλ. τὸ 1879—80, βρόμη 1,618 χιλ. τὸ α' ἔτος καὶ 308 χιλ. τὸ β', σίκαλη 3,103 χιλ. τὸ α' ἔτος καὶ 2,362 χιλ. τὸ β' ἔτος. Ἄλλ' ἡ ἐλάττωσις αὕτη καλύπτεται ὑπὸ τῆς ἀυξήσεως, ἣτις ἀφίνει τὸ προειρημένον περίσσευμα τῶν 78 ἑκατομ. δολαρίων.

Δυνάμεθα νὰ μελετήσωμεν τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς ἐξαγωγῆς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς μετὰ ἐνδιαφέροντος ἰδιαιτέρου, ὅσον ἀφορᾷ τὸν σῖτον καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ ἄλευρα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1870, διότι πρόκειται περὶ σπουδαιοτάτης διὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πληθυσμὸν θρεπτικῆς ἀπὸ τοῦ Νέου Κόσμου πηγῆς. Τοιοῦτοτρόπως ἐκ τῶν ἀνὰ χεῖρας καταστατικῶν ἐρευνῶν παρατηροῦμεν, ὅτι δ' ἐκ τῆς μεγάλης Δημοκρατίας ἐξαχθεὶς σῖτος εἰς φυσικὴν ἢ ἄλευρώδη κατάστασιν υπολογίζεται τῷ 1870—71 εἰς 69,236,608 δολάρια, τῷ 1871—72 εἰς 56,870,744, τῷ 1872—73 εἰς 70,833,918, τῷ 1873—74 εἰς 130,679,553, τῷ 1874—75 εἰς 83,320,333, τῷ 1875—76 εἰς 92,816,369, τῷ 1876—77 εἰς 68,799,509, τῷ 1877—78 εἰς 121,964,842, τῷ 1878—79 εἰς 160,268,798 καὶ τῷ 1879—80 εἰς 225,879,502. Ἐντὸς δεκαετίας 1870—71 μέχρι 1879—80, εἰάν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ δύο ἄκρα αὐτῆς, ὑπερέτριπλασιάσθη ἡ ἐνιαυσία εἰς σῖτον ἐξαγωγή τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἀναβάσα ἀπὸ 69 εἰς 225 ἑκατομ. δολ. Τὸ πρῶτον ἡμισυ τῆς δεκαετίας ταύτης περιλαμβάνει 410,941,156 δολ. καὶ τὸ δεύτερον ἡμισυ 669,729,020. Ἡ τῆς δευτέρας πένταετίας σιτοεξαγωγή ὑπερέβη τὴν τῆς πρώτης κατὰ 259 ἑκατομμύρια δολάρια, δηλαδὴ πλέον τοῦ $1\frac{1}{2}$ διλιονίου δραχμῶν! Ἐχει

τι ἐκπληκτικὸν καὶ συνάμα παρηγορητικὸν ὁ ἀριθμὸς οὗτος διὰ τοὺς λαοὺς ἐκείνους, οἵτινες ἐξώθεν συμπληροῦσι τὰς θρεπτικὰς αὐτῶν προμηθείας,

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΓΑΙΩΝ.

Ἡ περὶ διανομῆς τῶν ἐθνικῶν γαιῶν νομοθεσία ἀφῆκε κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐκτὸς ἐαυτῆς δύο κατηγορίας ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν, 1) ἐκείνας ἐπὶ τῶν ὁποίων καίτοι ὑπαγομένων εἰς διανομὴν δὲν ὑπεβλήθησαν ἐντούτοις δηλώσεις πρὸς παραχώρησιν καὶ 2) ἐκείνας αἵτινες, ἀνήκουσαι εἰς τὸ ἔθνος, εἰς τὰς ἐπισκοπὰς καὶ εἰς τὰς διαλελυμένας Μονὰς, ἐξηρέθησαν τῆς διανομῆς ὑπὸ τῶν νόμων καὶ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν Β. διαταγμάτων. Καὶ τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν αἱ γαῖαι, μέχρι τῆς δηλώσεως των αἱ πρῶται μέχρι τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ σκοποῦ τῆς ἐξαιρέσεως των αἱ δεύτεραι, παρεχωρήθησαν διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1880 ΩΛΕ' νόμου εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε καλλιεργητὰς καὶ κατόχους αὐτῶν, θεωρουμένους κατὰ παράκλησιν τοιούτους, διὰ μόνον τὸ ἔτος 1880 καὶ διὰ μόνας τὰς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐσπαρμένας ἐκτάσεις. Ὡστε δὲν πρόκειται περὶ ἄλλων τῶν ἀδιανεμήτων ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν, ἀλλὰ περὶ ἐκείνων μόνον ἐξ αὐτῶν, αἵτινες εἶναι ἐσπαρμένοι. Ἴδου ὑπὸ ποίους ὄρους ἐκανονίσθη ἡ παραχώρησις αὕτη διὰ τοῦ προειρημένου νόμου.

Ἐκαστὸς κάτοχος καὶ καλλιεργητῆς ὤφειλε μέχρι τέλους Μαΐου ἐ. ἐ. νὰ ἐγχειρίσῃ τῷ εἰς ὃν ὑπάγονται αἱ γαῖαι Οἰκονομικῷ Ἐφόρῳ εἰς διπλοῦν ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου δήλωσιν, περιγράφουσαν ἀκριβῶς αὐτὰς καὶ τὴν ἔκτασίν των. Τῆς δηλώσεως θεωρηθείσης καὶ ὑπογραφείσης παρὰ τοῦ Ἐφόρου, τὸ μὲν ἐν ἀντίτυπον αὐτῆς ἐπιστρέφεται τῷ δηλωτῇ αὐθημερὸν (τίμωρουμένου τοῦ Ἐφόρου ἄλλως διὰ προστίμου 100—500

δραχμῶν ἐπιβαλλομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἀπολυομένου τῆς ὑπηρεσίας συνάμα), τὸ δὲ ἕτερον μένει παρὰ τῆ Ἐφορίᾳ καταχωριζόμενον ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου ἐν βιβλίῳ κλειομένῳ τὴν ἑσπέραν τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Μαΐου διὰ πράξεως ὑπογραφομένης ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς καὶ ταύτης κωλυομένης ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ τοῦ Ἐφόρου, ὑποβαλλομένῳ δὲ μετὰ τῶν δηλώσεων καὶ τῶν σχετικῶν αὐτοῖς διπλοτύπων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν τὴν ἐπομένην ἡμέραν, κρατοῦντος τοῦ Ἐφόρου ἀντίγραφον αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν γενομένων δηλώσεων Ἐπιτροπὴ συγκειμένη ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου, τοῦ Δημάρχου καὶ ἐνὸς γεωμέτρου ἢ μηχανικοῦ, ἐν περιπτώσει δὲ διαφωνίας τῶν μελῶν αὐτῆς Ἐπιτροπὴ ἑτέρα συγκειμένη ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Διοικητικῆς Ἀρχῆς, τοῦ Ταμίου καὶ τοῦ Εἰρηνοδίκου τῆς πρωτεύουσας τῆς ἐπαρχίας 1) κατατάσσει διὰ πράξεώς τῆς ἕκαστον τεμάχιον εἰς τὴν οἰκείαν τοποθεσίαν καὶ προσδιορίζει τὴν καθ' ἕκαστον στρέμμα τιμὴν ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ὀριστικῶν ἐκτιμήσεων τῶν ἐνεργηθειῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου περὶ διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς, καὶ 2) ἀποφαίνεται συνάμα περὶ τῶν τεμαχίων ἐκείνων, περὶ ὧν δὲν ἐγένετο ὀριστικὴ ἐκτίμησις, καὶ ὧν ἢ κατὰ στρέμμα τιμὴ ὀρίζεται εἰς 30 δραχμάς. Ἐπὶ τῶν γαιῶν ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν πληρόνεται τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου 1880 εἰς τὸ δημόσιον δικαίωμα ἐπικαρπίας, ὀριζόμενον εἰς 5 τοῖς % ἐπὶ τῆ ὀρισθείσῃ κατὰ στρέμμα ἀξίᾳ. Ὁ οἰκονομικὸς Ἐφορὸς, ἐπὶ τῆ βάσει τῆς γενομένης κατατάξεως καὶ ἐπὶ τῆ βάσει τῆς τιμῆς τῶν 30 δραχμῶν διὰ τὰς γαίας, ὧν δὲν ἐγένετο ἡ ἐκτίμησις, συντάσσει τὸν προσήκοντα χρηματικὸν κατάλογον καὶ ἀποστέλλει αὐτὸν εἰς τὸν Ταμίαν. Οἱ καθυστερήσαντες πέραν τῆς 1 Ὀκτωβρίου ὑποβάλλονται καὶ εἰς τόκον 12 τοῖς %.

Ἐὰν διὰ καταμετρήσεως βεβαιωθῆ, ὅτι οὐδόλως ἐδηλώθησαν γαῖαι ἀνήκουσαι εἰς τὰς ἐν ἀρχῇ ὀρισθείσας δύο κατηγορίας, ἢ ὅτι ἡ δηλωθεῖσα ἕκτασις ἢ ἔλασσον τῆς πραγματικῆς πλέον τῶν 20 τοῖς %, ὑποβάλλεται ὁ καλλιεργητὴς εἰς δι-

καίωμα ἐπικαρπίας τριπλάσιον τοῦ ἄνω ὀρισθέντος καὶ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς καταμετρήσεως.

Λ. Γ.

ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗΣ ΣΤΑΦΙΔΟΣ.

Ἡ μετασκευὴ τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος εἰς οἶνον δὲν εἶναι νέα. Πρὸ ἱκανῶν δεκαετηρίδων ἐγένοντο ἀλλεπάλληλοι δοκιμαί, καὶ εἶναι ἤδη πολλὰ ἔτη ἀφ' ἧς ἐν Πάτραις πίνουσιν ἐξαιρετικὸν οἶνον σταφιδίτην. Ἐδέησε τελευταῖον ἡ καταστρεπτικὴ τῶν ἀμπέλων νόσος φυλλοξήρα νὰ δώσῃ εἰς τὴν ιδέαν τῆς οἰνοποιήσεως τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος ὠθησιν, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν διεθνῆ. Τοιοῦτοτρόπως, παραλειπομένης τῆς ἐν ἄλλαις χώραις εἰσαγωγῆς τοῦ κατ' ἐξοχὴν Ἑλληνικοῦ τούτου προϊόντος, παρατηροῦμεν ἐκ δημοσιευθέντων τῆς Γαλλικῆς Καταστατικῆς ἀριθμῶν, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1879 εἰσήχθησαν ἐν Γαλλίᾳ 51 ἑκατομμύρια χιλιόγραμμα σταφίδος, (ἀκριβῶς 51,008,804). Ἦτον ἤδη ἱκανὸν τὸ ποσὸν τοῦτο σχετικῶς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν παρελθόντων ἡδη ἑτῶν, καὶ ὅμως πρέπει νὰ θεωρηθῆ μάλλον ὡς προίμιον, διότι κατὰ τοὺς ἕξ πρώτους μῆνας τοῦ ἔτους 1880, ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ προϊόντος τούτου ἐν Γαλλίᾳ ὑπερέβη τὰ 48 ἑκατομμύρια χιλιόγραμμων (ἀκριβῶς 48,085,900), τόσον σχεδὸν εἰς ἕξ μῆνας τοῦ 1880 ὅσον κατὰ τοὺς 12 μῆνας τοῦ 1879.

Τὸ ἄθροισμα τῶν ἀνωτέρω δύο ποσοτήτων ἀποτελεῖ διὰ τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος τρία ἑξάμηνα, ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1879 μέχρι τέλους Ἰουνίου 1880, εἰσαγωγὴν σταφίδος 99,094,704 χιλιόγραμμων, τὰ ὁποῖα κατηναλώθησαν εἰς τὴν οἰνοποιίαν οὐχὶ βεβαίως διὰ τὰς εὐπορωτέρας τῶν τάξεων τοῦ Γαλλικοῦ ἔθνους, πάντως ὅμως διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς μεγάλης πληθῆος αὐτοῦ. Ὅπως κατανοηθῆ ἡ σπουδαιότης τῆς νέας ταύτης ἀπὸ Κορινθιακῆς σταφίδος οἰνοβιομηχανίας, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν

ειδικώτερον τὸ προμνησθὲν ἄθροισμα τῶν 100 περίπου ἑκατομμυρίων χιλιογράμμων τοῦ ἐν Γαλλίᾳ εἰσαχθέντος Ἑλληνικοῦ σταφιδοκάρπου. Ἐν χιλιογράμμων σταφίδος ἀντιστοιχεῖ συνήθως πρὸς 3 λίτρας οἴνου, κατεσκευάσθησαν δ' οὕτως ἐν ὄλῳ τρία σχεδὸν ἑκατομμύρια ἑκατολίτρων οἴνου (ἀκριβῶς 2,972,841), ποσὸν κατὰ πάντα λόγον οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, λαμβανομένης μάλιστα ὑπ' ὄψιν τῆς ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας προξενουμένης μεγάλης ἐλλείψεως οἴνων ἐν Γαλλίᾳ.

Θὰ ἦτο χρησιμώτατον, ἐὰν ἐγνωρίζετο ἀκριβῶς ἡ ἐν Γαλλίᾳ παραγωγικὴ δαπάνη τοῦ ἀπὸ Κορινθιακῆς σταφίδος οἴνου. Ἐν πρώτοις εἶναι ἡ ἀξία τῆς ἀγορᾶς τοῦ προϊόντος, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Γαλλία διατελεῖ εἰς ἴσους περίπου λόγους πρὸς τὰς ἄλλας ἐπικρατείας τὰς προμηθευομένας τὸ ἑλληνικὸν προϊόν, ἀφαιρουμένης ἀναλόγου ποσότητος ἐξόδων μεταφορᾶς ἕνεκα τῆς μικροτέρας ἐξ Ἑλλάδος ἀποστάσεως τῆς Γαλλίας σχετικῶς π.χ. πρὸς τὴν μεγάλην καταναλώτριαν τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος Ἀγγλίαν. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη, ἡμίσεια νέα δραχμὴ κατ' ἐλάχιστον ἀπαιτεῖται ὡς ναῦλος μεταφορᾶς ἐξ Ἑλλάδος εἰς Γαλλίαν διὰ πᾶσαν ἑκατοστὴν χιλιογράμμων σταφίδος, μία δὲ νέα δραχμὴ διὰ τὴν λοιπὴν ἐν Γαλλίᾳ δαπάνην εἰς ἐργασίας παντὸς εἶδους, ἀποθήκευσιν κλπ. Λαμβανομένης μὲν ὑπ' ὄψιν τῆς πρώτης δαπάνης, τὸ κατὰ τὸ προκείμενον δεκαοκτάμηνον εἰσαχθὲν εἰς Γαλλίαν ποσὸν Κορινθιακῆς σταφίδος ἐπεφορτίσθη δι' ἡμίσεος σχεδὸν ἑκατομμυρίου νέων δραχμῶν (ἀκριβῶς 495,473), λαμβανομένης δὲ ὑπ' ὄψιν τῆς δευτέρας δαπάνης ἡ αὐτὴ σταφὶς ἐπεβαρύνθη δι' ἑνὸς σχεδὸν ἑκατομμυρίου ν. δραχμῶν (ἀκριβῶς 990,946). Τὸ ὅλον καὶ τῶν δύο τούτων δαπανῶν ἀνέρχεται εἰς 1 1/2 σχεδὸν ἑκατομμύριον ν. δραχμῶν. Ταῦτα δὲ πάντα πρὸ πάσης κινήσεως τῆς οἰνοποιητικῆς τέχνης εἰς ἐργάτας καὶ ἐργαστάσια αὐτῆς, εἰς μηχανήματα καὶ ἀποταμιεύσεις, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ κύκλον παραγωγικῶν δαπανῶν κοινῶν περίπου καὶ πρὸς τὸν ἐκ τῶν ἀμπέλων παραγόμενον οἶνον.

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην πρέπει νὰ ποιήσωμεν μίαν

ἐξάίρεσιν τὴν τῆς φορολογίας τῆς Ἑλληνικῆς σταφίδος ἐν Γαλλίᾳ, διότι ὑπολογίζεται αὕτη εἰς 1/10 τῆς νέας δραχμῆς καθ' ἑκάστην ἑκατοστὴν χιλιογράμμων, ἐξ ὅπερ συνάγεται ὅτι διὰ τὴν εἰσαχθεῖσαν ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ ἐν λόγῳ δεκαοκτάμηνον ἡμετέραν σταφίδα ἐπλήρωσεν αὕτη εἰς τὸν δημόσιον τῆς Γαλλίας θησαυρὸν τελώνιον 297,284 νέων δραχμῶν. Παραλείπομεν τὴν ἐπὶ τῶν οἴνων ἐν γένει ἐσωτερικὴν ἐν Γαλλίᾳ ἔμμεσον φορολογίαν, ἣτις ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐκ τῆς σταφίδος ταύτης οἶνον, ἰσοδυναμεῖ πρὸς 23,782,720 νέας δραχμὰς (8 ν. δραχμὰς καθ' ἑκατόλιτρον). Τοιοῦτο διὰ τὸν δημόσιον τῆς Γαλλίας θησαυρὸν εἰσόδημα, 25 σχεδὸν ἑκατομμύρια, εἶναι βεβαίως λίαν ἐνθαρρυντικὸν εἰς περαιτέρω διεθνῆ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γαλλίας συνεννόησιν διὰ τὸ τέλος τῆς ἀναπτύξεως τῆς πρὸς τὴν τελευταίαν χώραν ἐξαγωγῆς τοῦ ἡμετέρου προϊόντος. Ἄλλ' ἀπαιτεῖται οἰκονομικὴ διεύθυνσις, τῆς ὁποίας ἡ Ἑλληνικὴ χώρα ἀπὸ μακροῦ χρόνου καθυστερεῖ.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ σταφιδίτου οἴνου ἐνεργεῖται διττῶς, ἢ ὅπως ἐν Ἑλλάδι συμβαίνει δι' ἐκθλίψεως τῶν σταφιδοσταφυλῶν ἐν ὑγρᾷ καταστάσει ὅπως καὶ τῶν ἀμπελοσταφυλῶν, ἢ διὰ μωσχεύσεως τῶν ἀπεξηραμένων σταφίδων ὅπως συμβαίνει εἰς τὰς ξένας χώρας, πρὸς ἃς μόνον ἐν ξηρᾷ καταστάσει δύναται νὰ μεταβιβασθῇ τὸ προϊόν τοῦτο. Ἡ τελευταία μέθοδος συνίσταται εἰς τὴν ἐπὶ 48 περίπου ὥρας διατήρησιν τῆς ξηρᾶς σταφίδος ἐντὸς ὕδατος καλῶν συστατικῶν, μετὰ τὴν ὁποίαν ἀναλαμβάνει ὁ καρπὸς τὸ ὑγρὸν, ὅπερ ὁ ἥλιος ἀφήρσεν ἐξ αὐτοῦ, καὶ τοιοῦτοτρόπως καθίσταται ἐπιτήδειος εἰς οἰνοποιίαν. Ὑπελογίσθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὀδιβέρτ, ὅτι ἐξ 100 χιλιογράμμων ξηρᾶς Κορινθιακῆς σταφίδος παράγεται εἶνος 150 λιτρῶν βαθμῶν 18—20 δι' ὕδατος 150 λιτρῶν, ἀξαναομένης δὲ τῆς ὕδατινης ποσότητος παράγεται ἴση πρὸς ταύτην ποσότης οἴνου ἐπὶ διαφορᾷ μόνον τῶν βαθμῶν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· οὕτως ἐπὶ 175 λιτρῶν ὕδατος καὶ συνεπῶς κατὰ τὴν βάσιν ταύτην ἴσης ποσότητος οἴνου ἡ δύναμις εἶναι βαθμῶν 15—17, ἐπὶ 200 εἶναι βαθ. 13,5—14,5, ἐπὶ 225 βαθ. 12—13, ἐπὶ 250

βαθ. 11—12, ἐπι 275 βαθ. 10—11, ἐπι 300 8,5—10, ἐπι 325 βαθ. 6,5—8. Περαιτέρω μόσχευσις καὶ ἀνάμιξις ὕδατος ἢ διαφθείρει τὸν ἐπιζητούμενον οἶνον ἢ ἐξασθενεῖ τὴν ποιότητα αὐτοῦ.

Μὴ νομίσητις, ὅτι ἡ ποιότης αὕτη ἐν ταῖς ἀναλογίαις τῆς τεχνικῆςσκευασίας διατρέχει ἰδιαιτέρους κινδύνους ἀγνώστους εἰς τὴν λοιπὴν οἰνοποιίαν. Παρατηρήθη ὅτι ὁ ἐπι ταχείᾳ ζυμώσει παρασκευαζόμενος σταφιδίτης οἶνος δύναται νὰ συναγωνισθῇ πρὸς τοὺς καλλιτέρους ἐν Γαλλίᾳ λευκοὺς οἶνους. Ἐπι τοῦ ὄλου δὲ ἀρκεῖ νὰ ἐνεργηθῇ ἐπιτυχῶς ἡ ἀνάμιξις τοῦ σταφιδίτου οἶνου μετ' ἄλλων οἶνων χρωματισμοῦ μέλανος, ἵνα εἰσέλθῃ οὗτος εἰς τὴν γενικὴν κατανάλωσιν καθ' ὅς ὁρους αὕτη ἰδιαιτέρως ἐπιδιώκει. Τὸ γεγονός ὅμως τῆς ἀπὸ σταφίδων οἰνοπαραγωγῆς ἐβεβαιώθη πλέον ἀπὸ πολλῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ὁ κύκλος τοῦ διεθνoῦς ἐμπορίου ἠνεώχθη ἤδη εἰς αὐτὸ διὰ πάσης δοκιμῆς. Δὲν ὑπολείπεται εἰμὴ ἡ τελειοποίησις τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀποξηραντικῶν καὶ ἀποταμιευτικῶν τῆς σταφίδος μεθόδων καὶ ἡ περαιτέρω διοικητικὴ καὶ οἰκονομικὴ τῆς προκειμένης διεξόδου τοῦ ἡμετέρου προϊόντος ὥθησις.

ΡΥΜΟΥΑΚΑ ΕΝ ΒΟΣΠΟΡῶ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΠΛΟΙΑ ΕΝ ΙΣΤΡῶ.

Πόσα ρυμουλκὰ ἐν Βοσπόρῳ καὶ πόσα ἐν Ἰστρῳ (Δουνάβει) ποταμόπλοια εἶναι ἀκριβῶς, ἐπιτρέπεται ἐκάστῳ νὰ ἀγνοῇ· ὅτι ὅμως τὸ σημαντικώτερον τῆς ναυτικῆς ταύτης περιουσίας ἀνήκει εἰς τὸ ἐθνικὸν ἡμῶν στοιχεῖον, οὐδενὶ Ἑλληνι συγχωρεῖται νὰ μὴ γνωρίζῃ. Ἐδέησε λοιπὸν τὰ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ταύτην περιουσίαν νὰ κανονισθῶσι διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Ἀπριλίου ε. ε. Ωστ' νόμου ὡς ἑξῆς.

Τὰ ἐν Βοσπόρῳ ὡς ρυμουλκὰ ἐργαζόμενα ἀτμόπλοια καὶ τὰ ἐν Ἰστρῳ παντοειδῆ ποταμόπλοια ἀναγνωρίζονται ὡς Ἑλληνικά, ἐὰν ἀνήκωσι κατὰ τὰ $\frac{2}{3}$ ἕκαστον εἰς Ἑλληνας ἰθαγενεῖς, τοιουτοτρόπως δὲ ὑπόκεινται εἰς τοὺς νόμους καὶ τοὺς κανονισμοὺς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας. Τὰ πλοῖα ταῦτα ἀπαλάσσονται τῆς ὑποχρέωσews νὰ καταπλεύσωσιν εἰς λιμένας τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ὑποβληθῶσιν εἰς τὰς νομίμους πρὸς ἀπόκτησιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνικότητος διατυπώσεις, ἀρκεῖ μόνον οἱ ἰδιοκτῆται τῶν μὲν ἐν Βοσπόρῳ ρυμουλκῶν ἀτμοκινήτων ἐμφανιζόμενοι εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὴν προξενικὴν ἀρχὴν, τῶν δὲ ἐν Ἰστρῳ ποταμοπλοίων εἰς τὴν ἐν Βραίλα τοιαύτην, νὰ καταθέσωσι περὶ ταῖς ἀρχαῖς ταύταις τοὺς τίτλους τῆς ἰδιοκτησίας των καὶ νὰ ζητήσωσι τὴν ἀναγνώρισιν τῶν πλοίων αὐτῶν ὡς Ἑλληνικῶν.

Οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ Βραίλα λιμενάρχαι τῶν Ἑλληνικῶν προξενείων, ἀφοῦ κατατεθῶσι παρ' αὐτοῖς οἱ τίτλοι τῆς ἰδιοκτησίας τῶν ἐν λόγῳ πλοίων, χωρὶς ἐκτελέσεως ἄλλων διατυπώσεων ὀρκωμοσίας καὶ ἐγγυοδοσίας, μεταβαίνουσιν ἐπὶ τοῦ πλοίου, βεβαιοῦνται περὶ τῆς καλῆς αὐτοῦ καταστάσεως καὶ καταμετροῦσιν αὐτό. Μετὰ ταῦτα καταχωρίζουσι τὸ πλοῖον εἰς εἰδικὸν νηολόγιον τηρούμενον παρ' αὐτῶν, σημειοῦσιν ἐπὶ τοῦ πλοίου τὰ ἰδιαιτέρα αὐτοῦ χαρακτηριστικά, κατὰ τὰ περὶ τούτου κεκανονισμένα καὶ ἐφοδιάζουσιν αὐτὸ διὰ τοῦ ἐγγράφου τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνικότητος, ὑποκειμένου εἰς τέλος χάρτοςήμου 10 δραχμῶν. Τὰ οὕτω πῶς ἀνεγνωρισμένα πλοῖα ἀπαλάσσονται τῆς ὑποχρέωσews νὰ φέρωσι ναυτικὰ διπλώματα, ἐφοδιάζονται δὲ δι' ὑγειονομικῶν πιστοποιήσεων καθ' ἃς περιστάσεις τὸ ἀπαιτοῦσιν οἱ ἐπιτόπιοι κανονισμοί.

Ἡ κυβέρνησις τῶν ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν ἐν Βοσπόρῳ ρυμουλκῶν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀνατεθῇ εἰμὴ εἰς Ἑλληνας ναυτικούς, ἐφωδιασμένους διὰ διπλωμάτων πλοιάρχων ἢ κυβερνητῶν ἀναλόγως τῆς χωρητικότητος τῶν πλοίων. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐν Ἰστρῳ ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν ποταμόπλοια, ἡ κυβέρ-

νησις αὐτῶν ἐπιτρέπεται καὶ εἰς ἄλλους Ἑλληνας ναυτικούς μὴ φέροντας δηλαδὴ δίπλωμα πλοίαρχου ἢ κυβερνήτου, ἐξησκημένους ὅμως εἰς τὴν ποταμοπλοΐαν καὶ ἐφοδιαζομένους δι' εἰδικῶν διπλωμάτων μετὰ ἐξετάσεις τῶν παρὰ τοῦ ἐν Βραΐλα λιμεναρχοῦ. Τὸ λοιπὸν πλήρωμα τῶν ἐν λόγῳ πλοίων δεόν νὰ καταρτίζεται ἐξ Ἑλλήνων ναυτικῶν, ἐν ἐλλείψει δὲ τοιούτων δύναται νὰ καταρτίζεται καὶ ἐξ ἀλλοεθνῶν.

Τὰ πλοῖα ταῦτα ἐφοδιάζονται παρὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐν Βραΐλα Ἑλλήνων λιμεναρχῶν μὲ ναυτολόγια ἀνανεούμενα κατ' ἔτος. Κατὰ δὲ τὴν ἀνανέωσιν ταύτην αἱ αὐτόθι προξενικαὶ ἀρχαὶ ὀφείλουσιν, ἐπὶ ἰδίᾳ τῶν εὐθύνη, νὰ εἰσπράττωσι καὶ τὰ δεδουλευμένα δικαιώματα τοῦ ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ ταμείου, κατὰ τὰ ἐπὶ τούτου ἰσχύοντα. Εἰς οὐδὲν τέλος ὑπόκεινται τὰ πλοῖα ταῦτα λόγῳ ἀναθεωρήσεως τῶν ναυτιλιακῶν αὐτῶν ἐγγράφων κατὰ τοὺς πλόας αὐτῶν, εἴτε πρὸς παραλαβὴν εἴτε πρὸς ἐκφόρτωσιν φορτίων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνανέωσιν τῶν ναυτολογίων τῶν ὅμως, πληρόνουσι κατὰ πᾶσαν τοιαύτην τέλος 14 λεπτῶν κατὰ τόνον.

Οὕτως ἐκανονίσθησαν διὰ τοῦ ὑπ' ἔψιν νόμου τὰ κατὰ τὰ Ἑλληνικὰ ρυμουλκὰ ἐν Βοσπόρῳ καὶ ποταμόπλοια ἐν Ἰστρῳ, ἀφέθησαν δὲ τὰ τῆς ἐφαρμογῆς εἰς διάταγμα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Τὸ περὶ οὗ πρόκειται θέμα κέκμηται διαφέρον ἰδιαίτερον, διότι πλησίον τῶν μεγάλων κέντρων, τὰ ὅποια τὸ διεθνὲς ἐμπόριον σχηματίζει εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὰ πλευρὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Δουνάβεως, μεταξὺ δηλαδὴ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας καὶ ἐπὶ τῆς ὑδατίνης ὁδοῦ ἣτις ἐνόησε τὴν Γερμανίαν μετὰ τῆς Ἀσίας, μεγάλαι σελίδες τῆς ἐμπορικῆς καὶ ἐθνογραφικῆς ἡμῶν ζωῆς ἐν τε τοῖς πάλαι χρόνοις καὶ ἐν τοῖς νῦν συμπληροῦνται.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ἈΡΡΕΝΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ἐν Ἑλλάδι.

Ἐκ μὲν τῶν γενικῶν ἀπογραφῶν, αἵτινες ἐνηργήθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1870 καὶ 1879, πληροφοροῦμεθα, ὅτι ὁ ἄρρην τῆς Ἑλλάδος πληθυσμὸς ὄλων τῶν ἡλικιῶν ἀνέβαινε εἰς 754,176 πρόσωπα τῷ 1870 καὶ εἰς 881,080 τῷ 1879· αὐξήσις 126,904 ἐν διαστήματι δέκα ἐτῶν. Ἐντούτοις κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος 1879 καὶ ἐξ ἄλλης πηγῆς γνωρίζομεν τὸν ἄρρην τῆς Ἑλλάδος πληθυσμὸν μέχρι τῆς ἡλικίας τοῦ 40^{ου} ἔτους συμπεπληρωμένου. Ἐννοοῦμεν τὸν νόμον ΨΙΣΤ' τῆς 27 Νοεμβρίου 1878 καὶ τὰ συνεπεῖα αὐτοῦ ἐν ἔτει 1879 καταρτισθέντα μέχρι τῆς εἰρημένης ἡλικίας καθολικὰ μητρῶα τῶν ἄρρένων τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς νέας στρατολικῆς νομοθεσίας (1). Κατὰ τὰ μητρῶα ταῦτα οἱ μέχρι τοῦ συμπεπληρωμένου 40^{ου} ἔτους τῆς ἡλικίας ἄρρηνες τῆς Ἑλλάδος ἀναβιβάζονται εἰς 617,554 πρόσωπα. Ὡστε ἡ διαφορὰ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου πρὸς τοὺς τῶν ἀπογραφῶν 1870 καὶ 1878 ἀποτελεῖ τὴν ποσότητα τῶν κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ἀνωτέρων τῶν 40^{ου} ἔτους ἡλικιῶν. Ἀλλὰ πρὸς τὴν γενικὴν ταύτην παρατήρησιν πρέπει νὰ συνδυασθῇ καὶ ἡ αὐξήσις τοῦ τῆς χώρας συλλήβδην πληθυσμοῦ κατὰ τὴν δεκαετίαν 1870—79, χω-

(1) Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον 1) πᾶς Ἑλληὴν ὀφείλει νὰ ὑπηρετήσῃ αὐτοπρῶτως ἐν τῷ στρατῷ, ἀπαγορευομένης τῆς ἀντικαταστάσεως, 2) ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία περιλαμβάνει πάντας τοὺς ἄγοντας ἡλικίαν ἀπὸ τοῦ 21^{ου} ἔτους συμπεπληρωμένου μέχρι τοῦ 40^{ου} συμπεπληρωμένου, 3) ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ νόμου συνταχθήσεται κατὰ δήμους ἀμνηστῶν τῶν ἄρρένων, περιλαμβάνον τοὺς ἐν ἐκάστῳ δήμῳ τοῦ Κράτους ἐγκατεστημένους καὶ ἄγοντας ἡλικίαν ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρι τοῦ 40 ἔτους συμπεριλαμβανομένου. Αἱ διατυπώσεις καὶ αἱ ἐγγυήσεις τῆς ἀσφαλοῦς τῶν μητρῶων τούτων συντάξεως ἀποτελοῦσι διεξοδικὴν ἄρθρων σειρὰν ἐν τῷ νόμῳ.

ρις να ελαττωθῆ συγχρόνως ἡ σημασία τῶν ἀπογραφικῶν λαθῶν, τὰ ὅποια ἱκανῶς ἐλέγχει ἡ σύνταξις τῶν μητρώων τῶν ἀρρένων καὶ ἡ κατ' αὐτὴν μείζων σχετικῶς ἀσφάλεια.

Τεσσαράκοντα ἡλικίας ἀρρένων περιέχουσι τὰ κατὰ τὸν νόμον ΨΙΣΤ' συνταχθέντα μητρώα. Ἡ τοῦ 1ου ἔτους ἡλικία περιλαμβάνει 27,439 ἄρρενας· ἡ τοῦ 2ου 25,962· ἡ τοῦ 3ου 24,368· ἡ τοῦ 4ου 22,790· ἡ τοῦ 5ου 24,526· ἡ τοῦ 6ου 21,454· ἡ τοῦ 7ου 20,764· ἡ τοῦ 8ου 21,646· ἡ τοῦ 9ου 17,677· ἡ τοῦ 10ου 22,711· ἡ τοῦ 11ου 15,519· ἡ τοῦ 12ου 22,291· ἡ τοῦ 13ου 17,679· ἡ τοῦ 14ου 17,983· ἡ τοῦ 15ου 18,495· ἡ τοῦ 16ου 16,103· ἡ τοῦ 17ου 13,912· ἡ τοῦ 18ου 12,674· ἡ τοῦ 19ου 9,633· ἡ τοῦ 20ου 12,996· ἡ τοῦ 21ου 8,053· ἡ τοῦ 22ου 12,874· ἡ τοῦ 23ου 10,764· ἡ τοῦ 24ου 11,953· ἡ τοῦ 25ου 16,634· ἡ τοῦ 26ου 13,603· ἡ τοῦ 27ου 12,828· ἡ τοῦ 28ου 14,953· ἡ τοῦ 29ου 8,974· ἡ τοῦ 30ου 17,587· ἡ τοῦ 31ου 7,335· ἡ τοῦ 32ου 13,453· ἡ τοῦ 33ου 9,089· ἡ τοῦ 34ου 8,594· ἡ τοῦ 35ου 16,030· ἡ τοῦ 36ου 10,474· ἡ τοῦ 37ου 10,800· ἡ τοῦ 38ου 12,377· ἡ τοῦ 39ου 8,185· ἡ τοῦ 40ου 7,094.—Τὸ ἕλρον 617,554.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατὰ νομοὺς καὶ ἐπαρχίας διανομὴν τοῦ ἀρρένου τῆς Ἑλλάδος πληθυσμοῦ μέχρι τῆς ἡλικίας τοῦ 40ου ἔτους συμπεριλαμβανομένου, ἰδοὺ πῶς ἔχει αὕτη ἀπὸ τῶν δημοσιευθέντων πινάκων τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν: Α') Νομὸς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας 50,077 ἄρρενες ἤτοι ἐπαρχία Ἀττικῆς 22,266· Αἰγίνης 3,244· Μεγαρίδος 7,484· Λεβαδείας 7,544· Θηβῶν 9,539.—Β') Νομὸς Εὐβοίας 36,549 ἤτοι ἐπαρχία Χαλκίδος 12,507· Ξηρωχίου 4,476· Καρυστίας 15,659· Σκοπέλου 3,907.—Γ') Νομὸς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος 46,821 ἤτοι ἐπαρχία Φθιώτιδος 17,481· Παρνασσίδος 11,402· Λοκρίδος 8,748· Δωρίδος 9,190.—Δ') Νομὸς Ἀχαρνῶν καὶ Αἰτωλίας 52,987 ἤτοι ἐπαρχία Μεσολογγίου 6,893· Βάλτου 5,825· Τριχωνίας 6,066· Εὐρυτανίας 16,285· Ναυπακτίας 9,784· Βο-

νίτσης καὶ Ξηρομέρου 8,134.—Ε') Νομὸς Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος 65,713 ἤτοι ἐπαρχία Πατρῶν 19,157· Αἰγιαλείας 5,910· Καλαβρύτων 18,658· Ἡλείας 21,988.—Σ') Νομὸς Ἀρκαδίας 63,618 ἤτοι ἐπαρχία Μαντινείας 20,448· Κυνοῦρίας 13,325· Γορτυνίας 21,970· Μεγαλοπόλεως 7,875.—Ζ') Νομὸς Λακωνίας 45,798 ἤτοι ἐπαρχία Λακεδαιμόνος 20,054· Γυθείου 6,061· Οἰτύλου 10,894· Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς 8,789.—Η') Νομὸς Μεσσηνίας 59,444 ἤτοι ἐπαρχία Καλαμῶν 10,798· Μεσσήνης 13,006· Πυλίας 10,640· Τριφυλίας 13,588· Ὀλυμπίας 11,412.—Θ') Νομὸς Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας 56,720 ἤτοι ἐπαρχία Ναυπλίας 6,014· Ἀργους 10,290· Κορινθίας 19,137· Σπετσῶν καὶ Ἐρμιονίδος 7,606· Ὑδρας καὶ Τροιζηνίας 8,454· Κυθήρων 5,219.—Ι') Νομὸς Κυκλάδων 52,526 ἤτοι ἐπαρχία Σύρου 8,921· Κέας 4,595· Ἄνδρου 9,168· Τήνου 4,979· Νάξου 9,749· Θήρας 9,555· Μήλου 5,559.—ΙΑ') Νομὸς Κερκύρας 37,346 ἤτοι ἐπαρχία Κερκύρας 7,572· Μέσης 8,945· Ὀρους 9,616· Παξῶν 1,678· Λευκάδος 9,535.—ΙΒ') Νομὸς Κεφαλληνίας 33,013 ἤτοι ἐπαρχία Κραναίας 13,196· Πάλλης 7,913· Σάμης 7,689· Ἰθάκης 4,215.—ΙΓ') Νομὸς Ζακύνθου, ἐπαρχία Ζακύνθου 16,942.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 59, 60, 68 καὶ 118 τοῦ περὶ στρατολογίας ΨΙΣΤ' νόμου ἐκ τῶν εἰς τὰς διαφόρους ἡλικίας ἀνηκόντων κατὰ τὸ στρατολογικὸν ἔτος (1' Ιουλίου 1880—30' Ιουνίου 1881) ἀνδρῶν, οἱ μὲν ὑπὸ τὴν ἡλικίαν ἐτῶν 20, 21 καὶ 22 δηλωθέντες, συμπληρώσαντες δὲ κατὰ τὴν 30' Ιουνίου 1880 τὸ 21, 22 καὶ 23 ἔτος καὶ ἄγοντες ἀπὸ τῆς 1' Ιουλίου 1880 τὸ 22, 23 καὶ 24 ἔτος τῆς ἡλικίας ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἐνεργὸν στρατὸν, ἀναβιβαζόμενοι εἰς 33, 923 καὶ διαιρούμενοι εἰς δύο κατηγορίας, α) τοὺς τῆς κληθείσης στρατιωτικῆς τοῦ 1880 ἀπογραφῆς ἄγοντας τὸ 22 ἔτος 12,996 ἄνδρας καὶ β) τοὺς τῆς διαθεσιμότητος ἄγοντας τὸ 23 καὶ 24 ἔτος 20,927 ἄνδρες.—Οἱ δὲ ὑπὸ τὴν ἡλικίαν τῶν ἐτῶν 23, 24, 25, 26, 27 καὶ 28 δηλωθέντες,

συμπληρώσαντες δὲ τῇ 30 Ἰουνίου 1880 τὴν ἡλικίαν τῶν ἔτων 24, 25, 26, 27, 28 καὶ 29 καὶ ἄγοντες ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου 1880 τὸ 25, 26, 27, 28, 29 καὶ 30 ἔτος ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐφεδρεία τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ, ἀνερχόμενοι ἐν ὅλῳ εἰς 80,733. — Οἱ δὲ ὑπὸ τὴν ἡλικίαν τῶν ἔτων 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37 καὶ 38 δηλωθέντας, συμπληρώσαντες δὲ τῇ 30 Ἰουνίου 1880 τὴν ἡλικίαν τῶν ἔτων 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, καὶ 39 καὶ ἄγοντες ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου 1880 τὸ 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39 καὶ 40 ἔτος ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐθνοφυροῦράν, ἀνερχόμενοι ἐν ὅλῳ εἰς 113,993.

Τὸ ὅλον τῆς στρατιωτικῆς ἡλικίας τῆς Ἑλλάδος περιλαμβάνει τοιοῦτοτρόπως 228,649 ἄνδρας, ἐκ τῶν ὁποίων κατὰ μὲν τοὺς νόμους ΩΛΔ' καὶ ΩΜΧ' (26 Ἀπριλίου καὶ 2 Μαΐου 1880) ἐκλήθησαν εἰς τὰ ὅπλα 11,093 ἄγοντες νῦν τὸ 22ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἔτος, ἦτοι α') 10,589 διὰ τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς, ἐξ ὧν 1500 κληρωτοὶ ἐπὶ τριετῆ θητεία καὶ 9089 ἐπὶ ἑξαμηνίῳ ὑπηρεσίᾳ μεθ' ἣν πεμφθήσονται εἰς τὴν διαθεσιμότητα τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς τριετοῦς θητείας εἰς τὸ δημόσιον κατὰ τὴν ληξίν τῆς ἑξαμηνίου ὑπηρεσίας δραχμὰς 100, καὶ β') 504 διὰ τὸν στρατὸν τῆς θαλάσσης, ἐξ ὧν 350 κληρωτοὶ ἐπὶ τριετῆ θητεία, καὶ 154 διανύσσοντες διετίαν ἐν διαθεσιμότητι καὶ διατελοῦντες εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν· κατὰ δὲ τὸ διάταγμα περὶ ἐπιστρατεύσεως ἐκλήθησαν εἰς τὰ ὅπλα 111,660 ἄνδρες ἄγοντες τὸ 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 καὶ 30 τῆς ἡλικίας. Μένει ὑπὸ ἐξέτασιν πόσοι πράγματι ἐκ τῶν ἀνδρῶν τούτων εἰσῆλθον εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ ἡ ἀκριβὴς ἀπαρίθμησις τῶν ὑπὸ τὰς σημαίας νῦν εὑρισκομένων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην ἡλικίαν τὴν τῆς στρατιωτικῆς ἀπογραφῆς, τοὺς δηλωθέντας δηλαδὴ εἰς ἡλικίαν 20 ἔτων καὶ ἄγοντας νῦν τὸ 22ον, παρατηροῦμεν ἐκ τῶν δημοσιευθέντων πινάκων, ὅτι κατὰ νομοὺς ἡ διανομὴ τῶν ἀριθμῶν τῆς

ἡλικίας ταύτης ἐν γένει καὶ τῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης νεοσυλλέκτων τῆς αὐτῆς ἡλικίας ἰδιαιτέρως ἔχει ὡς ἐξῆς: Νομὸς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτικῆς 1023 ἄρρενες 147 νεοσύλλεκτοι, Εὐβοίας 684 ἄρρ. 98 νεοσ., Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος 935 ἄρρ. 134 νεοσ., Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας 979 ἄρρ. 141 νεοσ., Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος 1357 ἄρρ. 195 νεοσ., Ἀρκαδίας 1277 ἄρρ. 184 νεοσ., Μεσσηνίας 1193 ἄρρ. 172 νεοσ., Λακωνίας 873 ἄρρ. 126 νεοσ., Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας 1283 ἄρρ. 184 νεοσ., Κυκλάδων 1142 ἄρρ. 166 νεοσ., Κερκύρας 935 ἄρρ. 134 νεοσ. Κεφαλληνίας 765 ἄρρ. 110 νεοσ., Ζακύνθου 424 ἄρρ. 61 νεοσ. — Πρὸς ἐνέργειαν τῆς κατὰ νομοὺς διανομῆς τῶν νεοσυλλέκτων 1) ἐπολλαπλασιάσθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τοῖς στρατολογικοῖς καταλόγοις ἐκάστου Νομοῦ περιλαμβανομένων στρατευσίμων ἐν γένει ξηρᾶς καὶ θαλάσσης πρὸς τὸν ὅλικόν ἀριθμὸν τῶν ἀποδοτέων εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης ἀνδρῶν καὶ 2) διηρέθη τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ὅλικου ἀριθμοῦ τῶν ἐν τοῖς στρατολογικοῖς καταλόγοις ἀπάντων ὁμοῦ τῶν Νομῶν περιλαμβανομένων στρατευσίμων ἐν γένει, τὸ δ' ἀποδειχθὲν πηλίκον ἀποτελεῖ τὸν ἀποδοτέον ἐκ τοῦ οἰκείου Νομοῦ ἀριθμὸν στρατευσίμων. Ἐπειδὴ δὲ προέκυψεν ἔλλειμμα ἐξ κληρωτῶν, προσετέθη ἀνά εἰς κληρωτὸς εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκ τῶν Νομῶν Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, Ἀρκαδίας, Μεσσηνίας καὶ Λακωνίας ἀποδοτέων ἀνδρῶν ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἐκ τῆς πράξεως τῆς διαιρέσεως προκύψαν κατὰ τὴν βαθμολογίαν κατάλοιπον.

Δὲν εἶναι ἀποσκοποῦ, ἵνα παρακολουθήσωμεν τὰς στρατολογικὰς ἐργασίας ἐπὶ τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1880 σχετικῶς πρὸς τὴν ἡλικίαν τῶν ἄγόντων νῦν τὸ 22ον ἔτος τῆς ἡλικίας. Ἡ ἀμέσως ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσα διανομὴ τῶν ἀρρένων καὶ νεοσυλλέκτων τῆς ἡλικίας ταύτης κατὰ νομοὺς ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἐξῆς λεπτομερειῶν. Ἐν γένει ἡ ἡλικία αὕτη περιλαμβάνει ὡς εἶδομεν 12,983 πρόσωπα ἐγγεγραμμένα ἐν τῷ στρατολογικῷ καταλόγῳ, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁμοῦς διεγράφησαν

150 και τοιουτοτρόπως υπελείφθησαν 12,833, εις ους προσθετέοι 44 αιτησάμενοι αποτελεσματικῶς τὴν ἐν τῷ στρατολογικῷ καταλόγῳ ἐγγραφὴν των. Ὁ αποτελεσθεὶς ἐντεῦθεν ἀριθμὸς 12,870 ἐχρησίμευσεν ὡς βᾶσις τῆς νεοσυλλεξίας διὰ τὴν κλήρωσιν τῶν 1850 ἀνδρῶν, τοὺς ὁποίους ἀπῆτει ἢ διὰ τὸ ἔτος 1880 ψηφισθεῖσα στρατολογία. Ἐν τούτοις κατὰ τὴν περαιτέρω ἐφαρμογὴν τοῦ ΨΙΓ' νόμου ἐγένοντο αἱ ἐξῆς τοῦ κληρωθέντος ἀριθμοῦ 12,870 τροποποιήσεις: ἐξηρέθησαν κατὰ τὸ ἄρθρον 32 διὰ σωματικὴν ἀνικανότητα 262, ἀπεκλείσθησαν κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας 3, ἀπηλλάγησαν συνεπείᾳ ὑπουργικῶν ὁδηγιῶν ὡς ὑπηρετήσαντες ἢ ὑπηρετοῦντες αὐτοπροσώπως ἐν τῷ στρατῷ 196· σύνολον ἐξαιρεθέντων, ἀποκλεισθέντων καὶ ἀπαλλαγέντων 461, ἐξ ὧν τοὺς πλείονας ἀριθμεῖ ὁ νομὸς Κερκύρας 96, καὶ ὁ νομὸς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας 78. Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα εἶδη ἀπαλλαγῶν, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 33 μὲν ἀπηλλάγησαν 1258, κατὰ τὸ ἄρθρον 34 δὲ 5, κατὰ τὸ ἄρθρον 36 δὲ 20, κατὰ τὰ ἄρθρα δὲ 82, 83 καὶ 84 ὡς ὑπηρετοῦντες ἐθελουσίως 9, ὡς τυχόντες δὲ ἀναβολῆς κατατάξεως 23, τὸ ἔλον 1315. Ἀφαιρουμένων οὕτω τῶν ἀριθμῶν 461 καὶ 1315 ἐκ τῶν εἰς κλήρωσιν ὑποβληθέντων 12,870, ἀπομένουσιν 11,093, ἐξ ὧν 10,931 ἐκρίθησαν ἱκανοὶ δι' ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας τοῦ στρατοῦ καὶ 185 ἱκανοὶ διὰ βοηθητικὰς μόνον ὑπηρεσίας αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀνήκουσιν, ὡς ἐρρέθη ἤδη, 10,589 εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ 505 εἰς τὸν τῆς θαλάσσης.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ.

Ὅσα ἀναπτύσσεται ἢ ταχεῖα κατὰ θάλασσαν συγκοινωνία, τόσῳ οἱ κίνδυνοι τῶν συγκρούσεων τῶν πλοίων πολλαπλασιάζονται. Ἀλλοτε ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις ἐδημο-

σίευσεν σχετικὰ τινα ἀποτελέσματα τῆς νεωτέρας ναυτικῆς τέχνης, εἰς ἣν καὶ ἡ ναυπηγικὴ ἐποψις δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἀλλοτρία ὅσον ἀφορᾷ τὴν στερεότητα τῶν σκαφῶν καὶ τὴν λοιπὴν κατὰ τὰ ἐφόδια τῶν παρασκευῶν. Ἄλλ' ἤδη πρόκειται περὶ τῶν κατὰ τὴν θαλασσοπλοίαν συγκρούσεων, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ὁποίων ἐκανονίσθησαν ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν τὰ ληπτέα μέτρα, περιλαμβανόμενα ἐν τῷ ἐπομένῳ εἰδικῷ διεθνεί κανονισμῷ, εἰς ὃν προσεχώρησαν μέχρι τοῦδε ἐν Εὐρώπῃ μὲν Ἀγγλία, Γαλλία, Γερμανία, Ρωσία, Ἰταλία, Ἑλλάς, Βέλγιον, Ὁλλανδία, Αὐστροουγγαρία, Δανία, Νορβηγία, Σουηδία, Ἰαπωνία, Πορτογαλλία, ἐν Ἀμερικῇ δὲ Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι, Χιλί, καὶ ὅστις διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Ἀπριλίου 1880 Βασ. Διατάγματος ἐτέθη παρ' ἡμῶν εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1880, ὑποχρεωθέντων τῶν πολεμικῶν καὶ ἐμπορικῶν πλοίων νὰ τηρῶσιν αὐτὸν καὶ τιμωρουμένων τῶν πλοιάρχων καὶ κυβερνητῶν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων συνεπειῶν περὶ ὧν ὀρίζει ὁ ἐμπορικὸς νόμος, καὶ μὲ πρόστιμον κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1836 περὶ ἐμπορικῆς ναυτιλίας διατάγματος. Ἄλλ' ἡ ἰδέα τοῦ πρόστιμου εἶναι παντάπασι δυσανάλογος πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ἐπιδιωχομένου κατὰ τὸ προκείμενον θέμα σκοποῦ. Ἴδου πῶς ἔχουσι τὰ κατὰ τὸν προκείμενον διεθνή κανονισμόν:

1. Θεωρεῖται ὡς ἰστιοφόρον μὲν πᾶν ἀτμόπλοιον διὰ τῶν ἰστιῶν καὶ ἄνευ ἀτμοῦ πλέον, ὡς ἀτμόπλοιον δὲ μόνον τὸ διὰ τοῦ ἀτμοῦ πλέον, εἴτε ποιεῖται συγχρόνως χρῆσιν καὶ τῶν ἰστιῶν αὐτοῦ εἴτε μὴ.

2. Μόνον οἱ ἐν τοῖς ἐπομένοις ἄρθροις 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 καὶ 11 ὀριζόμενοι φανοὶ θέλουσιν ἀνάπτεσθαι πάντοτε ἀπὸ τῆς δύσεως μέχρι τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου. Οὐδὲν δ' ἄλλο φῶς θέλει φαίνεσθαι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μέρος τοῦ πλοίου.

3) Πᾶν ἀτμόπλοιον, θαλασσοποροῦν, ὀφείλει νὰ φέρῃ τοὺς ἐξῆς φανούς: α) ἐπὶ τοῦ ἀκατίου ἰστοῦ, ἢ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ εἰς ὕψος ὑπεράνω τοῦ περιτοναίου (κωπαστῆς) οὐχὶ ἑλαττον τῶν 6 μέτρων, ἢ, ἐὰν τὸ πλάτος τοῦ πλοίου ὑπερβαίῃ

τά 6 μέτρα, εἰς ὕψος ὑπεράνω τοῦ περιτοναίου ἴσον τοῦλάχιστον πρὸς τὸ πλάτος τοῦ πλοίου, φανὸν λευκὸν διαφεγγή (brillant), κατεσκευασμένον μὲν οὕτως, ὥστε νὰ ἐκπέμπῃ σταθερὸν καὶ ἀδιάλειπτον φῶς ἐπὶ τόξου ὀριζοντίου 20 ῥόμβων (κάρτων) τῆς πυξίδος, τοποθετημένον δ' οὕτως, ὥστε τὸ ἐκπεμπόμενον φῶς νὰ εἶναι ὁρατὸν ἑκατέρωθεν τοῦ πλοίου ἀπὸ τῆς πρῶρας μέχρι δύο ῥόμβων ὀπισθεν τοῦ πλαγίου (μέσου τοῦ πλοίου), νὰ ἐξικνῆται δὲ τὸ φῶς αὐτὸ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ εἶναι ὁρατὸν εἰς ἀπόστασιν πέντε τοῦλάχιστον μιλίων ἐν νυκτὶ σκοτεινῇ, ἀλλ' ἐν ἀτμοσφαίρᾳ καθαρᾷ, τουτέστι χωρὶς ὀμίχλης, βροχῆς, ἀχλύος ἢ χιόνος· β') πρὸς τὰ δεξιὰ (ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τοῦ πλοίου πλευρᾶς) φανὸν πράσινον, τοποθετημένον οὕτως, ὥστε νὰ ἐκπέμπῃ σταθερὸν καὶ διάλειπτον φῶς ἐπὶ τόξου ὀριζοντίου 10 ῥόμβων τῆς πυξίδος, λογιζομένων ἀπὸ τῆς πρῶρας μέχρι δύο ῥόμβων ὀπισθεν τοῦ πλαγίου (μέσου τοῦ πλοίου) τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς, νὰ ἐξικνῆται δὲ τὸ φῶς αὐτὸ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ εἶναι ὁρατὸν εἰς ἀπόστασιν δύο τοῦλάχιστον μιλίων ἐν νυκτὶ σκοτεινῇ, ἀλλ' ἐν ἀτμοσφαίρᾳ καθαρᾷ, τουτέστι χωρὶς ὀμίχλης, βροχῆς, ἀχλύος ἢ χιόνος· γ') πρὸς τὰ ἀριστερὰ (ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ πλοίου πλευρᾶς) φανὸν ἐρυθρὸν, τοποθετημένον οὕτως, ὥστε νὰ ἐκπέμπῃ σταθερὸν καὶ ἀδιάλειπτον φῶς ἐπὶ τόξου ὀριζοντίου 10 ῥόμβων τῆς πυξίδος, λογιζομένων ἀπὸ τῆς πρῶρας μέχρι δύο ῥόμβων ὀπισθεν τοῦ πλαγίου (μέσου τοῦ πλοίου) τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς, νὰ ἐξικνῆται δὲ τὸ φῶς αὐτὸ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ εἶναι ὁρατὸν εἰς ἀπόστασιν δύο τοῦλάχιστον μιλίων ἐν νυκτὶ σκοτεινῇ, ἀλλ' ἐν ἀτμοσφαίρᾳ καθαρᾷ, τουτέστι χωρὶς ὀμίχλης, βροχῆς, ἀχλύος ἢ χιόνος· δ') οἱ δύο οὗτοι ἐπὶ τῶν πλευρῶν φανοὶ, ὁ πράσινος καὶ ὁ ἐρυθρὸς, δεόν νὰ φέρωσιν ἕκαστος κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν πλευρὰν αὐτῶν, τουτέστι τὴν πρὸς τὴν πλευρὰν τοῦ πλοίου πρὸς ἣν τίθενται, παρασανίδωμα ἀλεξίφωτον (écran) ἐξέχον ἀπὸ τοῦ φωτός πρὸς τὰ ἔμπρὸς 91]σο τοῦλάχιστον τοῦ μέτρου, εἰς τρόπον ὥστε οἱ φανοὶ οὗτοι ἀνημμένοι νὰ μὴ εἶναι

ὁρατοὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τοῦ πλοίου, ὁ μὲν πράσινος ἀριστερῶθεν, ὁ δὲ ἐρυθρὸς δεξιόθεν.

4. Πᾶν ἀτμόπλοιον, ῥυμουλκοῦν ἕτερον πλοῖον, ὀφείλει, πρὸς διάκρισιν ὅτι εἶναι ῥυμουλκὸν, νὰ φέρῃ, ἐκτὸς τῶν εἰρημένων ἀνωτέρω δύο ἐπὶ τῶν πλευρῶν φανῶν, καὶ δύο ἑτέρους φανούς λευκοὺς διαφεγγεῖς (brillants), τιθεμένους τὸν ἕνα ὑπὸ τὸν ἕτερον κατὰ κάθετον καὶ εἰς ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων οὐχὶ μικροτέραν τῶν 91]σο τοῦ μέτρου· ἀμφότεροι δ' οἱ φανοὶ οὗτοι δεόν νὰ εἶναι τοῦ αὐτοῦ εἶδους μὲ τὸν λευκὸν φανὸν, ὃν φέρουσιν ἐπὶ τοῦ ἀκατίου ἱστοῦ τὰ ἄλλα ἀτμόπλοια, καὶ νὰ τοποθετῶνται ὡς ἐκεῖνος.

5. Πᾶν πλοῖον, ἰστιοφόρον ἢ ἀτμόπλοιον, χρησιμεῦον εἴτε εἰς καταβύθισιν, εἴτε εἰς ἀνέλκυσιν καλωδίου, καθὼς καὶ πᾶν πλοῖον τὸ ὁποῖον ἕνεκα τυχαίου τινὸς γεγονότος δὲν δύναται νὰ κυβερνᾶται, ὀφείλει νὰ φέρῃ ἐν καιρῷ ἡμέρας, τρεῖς σφαῖρας μελανὰς, ἐχούσας ἑκάστην διάμετρον 61]σο τοῦ μέτρου καὶ τοποθετιμένας ἔμπροσθεν ἐπὶ τοῦ ἀκατίου ἱστοῦ, οὐχὶ χαμηλότερα τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, τὴν μίαν ὑπὸ τὴν ἑτέραν κατὰ κάθετον, καὶ εἰς ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων οὐχὶ μικροτέραν τῶν 91]σο τοῦ μέτρου· ἐν καιρῷ δὲ νυκτός, ἐπὶ τοῦ ἀκατίου ἱστοῦ καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως, εἰς ἣν τὰ ἀτμόπλοια φέρουσι τὸν λευκὸν φανὸν, τρία φῶτα ἐρυθρὰ ἐντὸς φανῶν σφαιρικῶν, ἐχόντων ἑκάστου διάμετρον οὐχὶ μικροτέραν τῶν 25]σο τοῦ μέτρου, καὶ τοποθετημένων τὸν ἕνα ὑπὸ τὸν ἕτερον κατὰ κάθετον, εἰς ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων οὐχὶ μικροτέραν τῶν 91]σο τοῦ μέτρου. Διὰ τῶν σφαιρῶν καὶ τῶν φανῶν αὐτῶν δηλοῦται εἰς τὰ προσπελάζοντα πλοῖα, ὅτι τὸ φέρον αὐτὰ πλοῖον δὲν κυβερνᾶται, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν δύναται νὰ προφυλαχθῇ. Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος πλοῖα, ὅταν μὲν μένωσι στάσιμα, δὲν θέλουσιν ἀνάπτει τοὺς δύο ἐπὶ τῶν πλευρῶν φανούς· κινούμενα ὅμως εἴτε διὰ τοῦ ἀτμοῦ, εἴτε διὰ τῶν ἰστιῶν, ὀφείλουσι ν' ἀνάπτωσιν αὐτούς.

6. Πᾶν πλοῖον ἰστιοφόρον, θαλασσοποροῦν ἢ ρυμουλκούμενον, ὀφείλει νὰ φέρῃ τοὺς δύο ἐπὶ τῶν πλευρῶν φανούς, οὓς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 φέρουσι τὰ ἐν πλῶ ἀτμόπλοια, οὐχὶ ὅμως

καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ λευκὸν φανὸν, ὃν οὐδέποτε φέρουσι τὰ ἱστιοφόρα.

7. Ὅσακις αἱ δύο ἐπὶ τῶν πλευρῶν φανοί, ὁ πράσινος καὶ ὁ ἐρυθρὸς, δὲν δύνανται νὰ μένωσι σταθερῶς τοποθετημένοι εἰς τὰς οἰκείας αὐτῶν θέσεις, ὡς συμβαίνει τοῦτο εἰς τὰ μικρὰ πλοῖα ἐν κακοκαιρίᾳ, δέον νὰ εὐρίσκωνται αἱ φανοὶ οὗτοι ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ εἰς τὴν ἀρμόζουσαν ἑκατέρῃ θέσιν, τουτέστιν ὁ μὲν πράσινος εἰς τὴν δεξιάν, ὁ δὲ ἐρυθρὸς εἰς τὴν ἀριστεράν τοῦ πλοίου πλευράν, ἀνημμένοι καὶ ἔτοιμοι νὰ ἐπιδειχθῶσιν. Ἄμα δὲ ἤθελε πλησιάσει τὸ τοιοῦτοτρόπως φέρον τοὺς φανούς αὐτοὺς πλοῖον πρὸς ἕτερον πλοῖον, ἢ ἕτερον πλοῖον ἤθελε προσεγγίσει αὐτὸ, οἱ φανοὶ οὗτοι δέον νὰ ἐπιδεικνύωνται ἀπὸ τῶν οἰκείων πλευρῶν ἐγκαίρως πρὸς ἀποφυγὴν συγκρούσεως, νὰ τοποθετῶνται δ' οὕτως, ὥστε νὰ εἶναι ὁσον ὀλίγον τε μᾶλλον ὄρατοί, καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε οὔτε ὁ πράσινος φανὸς νὰ εἶναι ὄρατὸς ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ τοῦ πλοίου, οὔτε ὁ ἐρυθρὸς ἀπὸ τὰ δεξιὰ. Ὅπως δὲ γίνηται εὐκολώτερον καὶ ἀσφαλέστερον ἢ πρέπουσα χρήσις τῶν μετακινήτων αὐτῶν φανῶν, δέον ἑκάτερος τούτων νὰ εἶναι κεχρωματισμένος ἐξωθεν μὲ τὸ αὐτὸ χρῶμα τοῦ ἐσωτερικοῦ του φωτὸς, καὶ νὰ ἔχη καὶ τὸ ἀναγκαῖον παρασανίδωμα (écran).

8. Πᾶν πλοῖον, ἱστιοφόρον ἢ ἀτμόπλοιο, ὅταν εἶναι ἠγκυροβολημένον, ὀφείλει νὰ φέρῃ, ἐν τῇ καταφανεστέρᾳ αὐτοῦ θέσει καὶ εἰς ὕψος οὐχὶ πλέον τῶν 6 μέτρων ὑπεράνω τοῦ περιτοναίου, φῶς λευκὸν ἐντὸς φανοῦ σφαιρικοῦ, ἔχοντος διάμετρον τοῦλάχιστον 20]00 τοῦ μέτρου· τὸ φῶς δ' αὐτὸ δέον νὰ εἶναι σταθερὸν καὶ ἀδιάλειπτον, εἰς τὸν ὄρατὸν περίξ ὀρίζοντα καὶ εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς τοῦλάχιστον μιλίου.

9. Τὰ πλοηγὰ ἱστιοφόρα πλοῖα, ὅταν εὐρίσκωνται εἰς τὴν ὠρισμένην δι' αὐτὰ γραμμὴν ὡς πλοηγὰ, δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ φέρωσι τοὺς φανούς, τοὺς ἐπὶ τῶν ἄλλων πλοίων ἀπαιτούμενους. Ὅφειλουσιν ὅμως νὰ φέρωσιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἱστοῦ φανὸν λευκὸν ὄρατὸν εἰς τὸν περίξ ὀρίζοντα, καὶ προσέτι νὰ ἐπιδεικνύωσι κατὰ βραχέα χρονικὰ διαστήματα,

οὐχὶ διαρκέστερα τοῦ ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας, ἐν ἣ πλειότερα φῶτα ἐκλάμποντα (feux à éclats, πυρσούς.) Ὅσακις ὅμως πλοηγὸν τι πλοῖον δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν τεταγμένην αὐτῷ γραμμὴν καὶ ὑπηρεσίαν, ὀφείλει νὰ φέρῃ τοὺς αὐτοὺς φανούς, οὓς φέρουσι καὶ τὰ ἄλλα πλοῖα.

10. α') Τὰ ἄνευ καταστρώματος ἀλιευτικὰ καὶ ἄλλα πλοῖα, εὐρισκόμενα ἐν πλῶ, δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ φέρωσι τοὺς εἰς τὰ ἄλλα πλοῖα ἀπαιτούμενους ἐπὶ τῶν πλευρῶν φανούς. Ὅφειλουσιν ὅμως, ἐὰν δὲν φέρωσι τοιοῦτους, νὰ ἔχωσιν ἀντ' αὐτῶν πρόχειρον φανὸν ἓνα, φέροντα, κατὰ μὲν τὴν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, ὕελον πράσινον, κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν, ἐρυθρόν· ἄμα δὲ τὰ πλοῖα ταῦτα πλησιάσωσι πρὸς ἕτερον πλοῖον, ἢ ἴδωσιν ἕτερον πλοῖον προσεγγίζον πρὸς αὐτὰ, ὀφείλουσιν νὰ ἐπιδεικνύωσι τὸν φανὸν αὐτὸν ἐγκαίρως πρὸς ἀποφυγὴν συγκρούσεως, καὶ νὰ κρατῶσιν αὐτὸν τοιοῦτοτρόπως, ὥστε τὸ μὲν πράσινον φῶς αὐτοῦ νὰ ἦναι ὄρατὸν μόνον ἐκ δεξιῶν, τὸ δὲ ἐρυθρὸν μόνον ἐξ ἀριστερῶν. β') Πᾶν ἀλιευτικὸν πλοῖον, καθὼς καὶ πᾶν πλοῖον ἄνευ καταστρώματος, ὅταν ἦναι ἠγκυροβολημένον, ὀφείλει νὰ ἐπιδεικνύῃ φανὸν λευκὸν διαφεγγῆ (brillant). γ') Πᾶν ἀλιευτικὸν πλοῖον, ὅσακις ἀλιεύῃ σύρον τὰ δίκτυα, ὀφείλει νὰ φέρῃ ἐφ' ἑνὸς τῶν ἱστῶν αὐτοῦ δύο φανούς ἐρυθροὺς, τοποθετημένους τὸν ἓνα ὑπὸ τὸν ἕτερον κατὰ κάθετον καὶ εἰς ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων οὐχὶ μικροτέραν τῶν 9 1/00 τοῦ μέτρου. δ') Πᾶν πλοῖον, ἀλιεῦον διὰ γρύπου συρομένου ἐν τῷ βυθῷ (à la drague) ὀφείλει νὰ φέρῃ ἐφ' ἑνὸς τῶν ἱστῶν αὐτοῦ δύο φανούς, τοποθετημένους τὸν ἓνα ὑπὸ τὸν ἕτερον κατὰ κάθετον, καὶ εἰς ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων οὐχὶ μικροτέραν τῶν 9 1/00 τοῦ μέτρου. Ἐκ τῶν δύο δ' αὐτῶν φανῶν ὁ μὲν τοποθετημένος ἄνω εἶναι ἐρυθρὸς, ὁ δὲ κάτω πράσινος. Ἐκτὸς δὲ τῶν φανῶν, ὀφείλει νὰ φέρῃ προσέτι ἢ τοὺς δύο ἐπὶ τῶν πλευρῶν φανούς, οὓς φέρουσι καὶ τὰ ἄλλα πλοῖα, μὴ δυνάμενον δὲ νὰ φέρῃ τοὺς φανούς αὐτοὺς τοποθετημένους εἰς τὰ πλάγια, ὀφείλει νὰ ἔχη αὐτοὺς προχείρους κατὰ τοὺς ὄρους τοῦ ἀνωτέρου 7 ἄρθρου, ἢ ἀντὶ τῶν δύο αὐτῶν φανῶν,

φανόν ένα μὲ δέλους ἐρυθρόν καὶ πράσινον κατὰ τὰ ὀριζόμενα ἐν τῇ § α. τοῦ παρόντος 10 ἄρθρου. ε) Τὰ ἀλιευτικά καὶ τὰ λοιπὰ ἄνευ καταστώματος πλοῖα δύνανται, ἐὰν θέλωσι, νὰ μεταχειρίζωνται, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω φανῶν, καὶ φῶς ἐκλάμπον (feu à éclat, πυρσόν), ἀλληλοδιαδόχως ἐπιδεικνυόμενον καὶ κρυπτόμενον. ς) Πάντα τὰ φῶτα τὰ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ὀριζόμενα, ἐκτὸς τῶν ἐπὶ τῶν πλευρῶν φανῶν, δεόν νὰ ᾔηται τοποθετημένα ἐντὸς φανῶν σφαιρικῶν, κατεσκευασμένων οὕτως, ὥστε τὸ φῶς αὐτῶν νὰ ᾔηται ἀδιαλείπτως ὄρατὸν εἰς τὸν περίξ ὀρίζοντα.

11. Πᾶν πλοῖον καταφθάνομενον ὑπ' ἄλλου, ὀφείλει νὰ ἐπιδεικνύῃ ἀπὸ τῆς πρύμνης αὐτοῦ φῶς λευκόν, ἢ φῶς ἐκλάμπον (feu à éclat, πυρσόν), πρὸς γνώσιν τοῦ ἐπερχομένου πλοίου.

12. Πᾶν ἀτμόπλοιο ὀφείλει νὰ φέρῃ: 1) Ἀτμοσύριγγα (ἀτμοσφυρίκτραν), ἢ ἄλλο μηχανήμα ἐκπέμπον ἤχον διὰ τοῦ ἀτμοῦ, τοποθετημένον οὕτως, ὥστε ὁ ἐκπεμπόμενος ἤχος νὰ μὴ παρακωλύηται περίξ ἀπὸ κανὲν ἐμπόδιον. 2) Ἀκουστικὸν κέρασ. ἀρκούντως ἤχηρόν, ἤχων εἴτε διὰ φουσητήρος, εἴτε δι' ἄλλου μηχανήματος. 3) Κώδωνα ἰσχυρῶς ἤχοῦντα. Πᾶν δὲ ἰστιοφόρον πλοῖον ὀφείλει νὰ φέρῃ ἀκουστικὸν κέρασ καὶ κώδωνα ἀνάλογον. Ἐν καιρῷ ὀμίχλης, ἀχλύος, ἢ χιόνος εἴτε ἐν ἡμέρᾳ εἴτε ἐν νυκτὶ, θέλουσιν ἐκτελεῖσθαι τὰ διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου κανονιζόμενα σήματα ὡς ἐξῆς. α) Πᾶν ἀτμόπλοιο, θαλασσοποροῦν, ὀφείλει νὰ ἐκπέμπῃ διὰ τῆς ἀτμοσύριγγος, ἢ δι' ἄλλου μηχανήματος, σύριγμα παρατεταμένον κατὰ χρονικὰ διαλείμματα οὐχὶ διαρκέστερα τῶν δύο λεπτῶν τῆς ὥρας. β) Πᾶν πλοῖον ἰστιοφόρον, θαλασσοποροῦν, ὀφείλει νὰ ἐκτελῇ τὰ ἀκόλουθα σήματα διὰ τοῦ ἀκουστικοῦ κέρατος, κατὰ διαλείμματα διαρκούντα δύο λεπτά τῆς ὥρας τὸ πολὺ, ἓνα ἤχον, ὅταν ἔχη τὸν ἄνεμον ἐκ δεξιῶν (σουβράνο)· δύο ἤχους ἀλληλοδιαδόχους, ὅταν ἔχη τὸν ἄνεμον ἐξ ἀριστερῶν (σοταβέντο)· τρεῖς ἤχους ἀλληλοδιαδόχους, ὅταν ἔχη τὸν ἄνεμον φορὸν (λασκάδα). γ) Πᾶν πλοῖον, ἀτμόπλοιο ἢ ἰστιοφόρον, μέγρον ἀκίνητον, ὀφείλει νὰ κρούῃ τὸν κώδωνα κατὰ χρό-

νικὰ διαλείμματα οὐχὶ διαρκέστερα τῶν δύο λεπτῶν τῆς ὥρας.

13. Πᾶν πλοῖον, ἀτμόπλοιο ἢ ἰστιοφόρον, θαλασσοποροῦν ἐν καιρῷ ἀχλύος, ὀμίχλης ἢ χιόνος, ὀφείλει νὰ μετριάζῃ τὴν ταχύτητα αὐτοῦ.

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ.

Παρακολουθεῦμεν ἐν τῇ Οἰκονομικῇ Ἐπιθεωρήσει τὰς ἐργασίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ τὰς πρὸς αὐτὴν σχέσεις τοῦ Δημοσίου Ταμείου μετ' ἐνδιαφέροντος τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖται ἐκ τῆς ἐπιρροῆς, τὴν ὁποῖαν κέκτηνται ἐν τῇ ἔθνικῇ οἰκονομίᾳ οἱ δύο οὗτοι θεσμοί.

Ὁ κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἰσολογισμὸς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς συνοψίζεται ὡς ἐξῆς :

A'. Ἐγβεργητικόν	31 Αὐγ.	30 Σεπτεμ.
Μεταλλικὸν καὶ συναλ. ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ	26,505,629	27,002,949
Γραμμάτια Ἐθνικῆς Τραπεζῆς	1,505,900	1,543,976
Δάνειον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ	22,542,658	22,542,658
Χρεώγραφα Κυβερνήσεως	19,331,292	19,330,210
Προεξοφλήσεις	29,777,673	31,067,929
Ἄνοικτοί λ]μοί, δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ, χρεωλυτικά κλπ.	41,831,109	44,083,083
Διάφορα	2,902,929	2,353,036
Ὅλον	144,450,190	147,923,841
B'. Παθητικόν	31 Αὐγ.	30 Σεπτεμ.
Κυκλοφορία τραπεζ. γραμματίων	59,221,878	61,724,740
Καταθέσεις ἔντοκοι καὶ ἄτοκοι	52,480,702	52,458,490
Παρακαταθήκαι	7,863	51,543
Ἐπιταγαὶ πρὸς πληρωμὴν	503,465	516,045
Διάφορα	1,606,282	2,543,023
Κεφάλαιον τακτικὸν καὶ ἀποθεματ.	30,630,000	30,630,000
Ὅλον	144,450,190	147,923,841

Συγκρίνοντας τὸ ἐνεργητικὸν πρὸς τὸ παθητικὸν, παρατηροῦμεν ὅτι ἀπὸ τῆς 31 Αὐγούστου μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου ὑπάρχει αὐξήσις μὲν ἐπὶ τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικῶν γραμματίων κατὰ 2,502,862 δρ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν λ]σμῶν (μεταλλικὸν διαθέσιμον ἐν ὄψει) 514,667, ἐπὶ τῶν προεξοφλήσεων 3,542,230 καὶ ἐπὶ τῶν ἐντόκων καταθέσεων καὶ τοῦ ταμειυτηρίου 138,847· ἐλάττωσις δὲ ἐπὶ τοῦ μεταλλικοῦ 13,310 καὶ ἐπὶ τῶν διαφόρων (συναλλάγματα καὶ γραμμάτια) 607,302.

Ὁ Ἰσολογισμὸς τῆς 30 Σεπτεμβρίου παρουσιάζει ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν τοῦ προηγουμένου μηνὸς αὐξήσιν τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικῶν γραμματίων κατὰ δραχ. 2,502,862, ἀλλὰ καὶ πάλιν τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια ἀνεπαίσθητον ὑπέστησαν ὑποτίμησιν· διότι τὸ εἰκοσάφραγκον κατὰ μὲν τὴν 31 Αὐγούστου ἐτιμᾶτο ἀντὶ δραχμῶν 22.80, τὴν δὲ 30 Σεπτεμβρίου ἀντὶ δραχμῶν 22.90· ἀποδίδομεν δὲ τὴν διατήρησιν τῆς ἀξίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων, καὶ μετὰ τὴν αὐξήσιν ταύτην, εἰς τὸν αὐτὸν λόγον, εἰς ὃν ἀπεδώκαμεν καὶ τὴν κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου διατήρησιν τῆς, ἥτοι εἰς τὴν φυσικὴν ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν προϊόντων καὶ ἰδίως τῆς σταφίδος ἀνάπτυξιν τῶν συναλλαγῶν, ἣτις ἀπαιτεῖ τὴν αὐξήσιν τοῦ ὄργανου τούτου τῆς ληψοδοσίας. Ἐφ' ὅσον δὲ τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια εὐρίσκονται εἰς χεῖρας τῶν σταφιδεμπόρων ἢ καὶ αὐτῶν τῶν παραγωγῶν, οὐδεμίαν ὑφίστανται ὑποτίμησιν· ὅταν ὅμως μετατραπῶσιν εἰς ἀντικείμενα καταναλωσιμὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενα, τότε ἀρχεται ἡ ὑποτίμησις των, ἐὰν δὲν ἀποσυρθῶσιν ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς, ὅπερ δὲν θέλει συμβῆ ἔφ' ὅσον ὑφίσταται ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία. Ἡ εἰσαγωγή χρημάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, συνεπεία τοῦ ἐκ 15,000,000 δανείου, ὅπερ ἡ κυβέρνησις δι' ἐντόκων γραμματίων ἔλαβε, καθ' ὅσον ταῦτα δὲν διετέθησαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἀγορὰν ὕλικου, καὶ ἡ ἔνεκεν τῆς ἐκτάκτου αὐξήσεως τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν διατήρησις ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς ταμείοις ποσοῦ τραπεζικῶν γραμματίων ἀνω-

τέρου, παρ' ὅσον ἀπητεῖτο πρὸ τῆς αὐξήσεως τοῦ στρατοῦ, δυνατὸν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πρόσθετοι λόγοι τῆς διατηρήσεως τῆς ἀξίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων.

Καὶ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἠγόρασεν ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα ἐκ δραχμῶν 514,667, διέθεσε δὲ τοκοφόρως κεφάλαιά τῆς εἰς προεξοφλήσεις, ἀνοικτοὺς λ]τμοὺς καὶ δάνεια δραχ. 3,542,230· ἐνῶ αἱ κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα γενόμεναι ἐντοκοὶ παρ' αὐτῶν καταθέσεις καὶ αἱ καταθέσεις τοῦ Ταμειυτηρίου περιορίζονται εἰς δραχ. 138,847· ὥστε μένει ὑπόλοιπον ὑπὲρ αὐτῆς ἐκ δραχ. 3,403,383, ὧν ἀφαιρουμένων ἐκ τῶν διαθετέων κεφαλαίων τῆς Τραπεζῆς, ἅτινα κατὰ τὰς ἐπὶ τῆς καταστάσεως τοῦ μηνὸς Αὐγούστου παρατηρήσεις ἐν τῇ Οἰκονομικῇ Ἐπιθεωρήσει (φυλ. 92, ὁκτωβρ. ἐ. ἔ.) ἀνῆρχοντο εἰς δραχ. 10,355,490, προκύπτει ποσὸν διαθεσίμων κεφαλαίων σχετικῶς πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς 31 Μαρτίου ἐ. ἔ., ἣν λαμβάνομεν ὡς ἀφετηρίαν, ἐκ δραχ. 6,952,107 (*)

(*) Αἱ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1880 ἐπελθοῦσαι μεταβολαὶ ἐπὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἔχουσιν ὡς ἐξῆς: Α'. Αὐξήσεις ἐν τῷ ἐνεργητικῷ μὲν εἰς ἐξωτερικοὺς λ]μοὺς (μεταλλικὸν διαθέσιμον ἐν ὄψει) 514,667, εἰς προεξοφλήσεις, ἀνοικτοὺς λ]σμοὺς κλπ. δάνεια 3,542,230, εἰς διάφορα 57,409, τὸ ὅλον 4,114,306· ἐν τῷ παθητικῷ δὲ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια 2,502,862, εἰς καταθέσεις ἐντόκου καὶ ταμειυτηρίου 138,847, εἰς ἐπιταγὰς πρὸς πληρωμὴν 12,580, εἰς προεξοφλήματα 168,386, εἰς διάφορα 918,168, τὸ ὅλον 3,740,843.— Β'. Ἐλαττώσεις ἐν τῷ ἐνεργητικῷ μὲν εἰς διάφορα (συναλλάγματα καὶ γραμμάτια) 607,302, εἰς μεταλλικὸν καὶ συναλλάγματα ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ 17,347, εἰς γραμμάτια Ἰονικῆς Τραπεζῆς 14,924, εἰς ἰδιαιτέρα δάνεια Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως 1,082· ἐν τῷ παθητικῷ δὲ εἰς καταθέσεις ἀνευ τόκου 161,059, εἰς μερίσματα πληρωτέα 106,133.— Συγκρινομένων τῶν αὐξήσεων πρὸς τὰς ἐλαττώσεις, αἱ πρῶται ἔχουσι πρὸς τὰς δευτέρας ἐν μὲν τῷ ἐνεργητικῷ ὡς 4,114,306 πρὸς 640,655, ἐν δὲ τῷ πα-

Τὸ σπουδαιότερον τῶν ἀφορώντων τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν γεγονότων καὶ τὰ μετὰ τῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων συνδεόμενα συμφέροντα τῆς κοινωνίας εἶναι ἡ τελευταία μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως σύμβασις, ἣτις ὑπεβλήθη εἰς τὴν κύρωσιν τῆς Βουλῆς. Διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης χορηγεῖται ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς δάνειον εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐκ δραχ. 52,000,000 δραχμῶν, ὧν 25,000,000 εἰς μεταλλικὸν καὶ 27,000,000 εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια, μέχρι δὲ τῆς ἀποδόσεως τοῦ εἰρημένου δανείου καὶ προσέτι δραχ. 22,542,658, ἃς ἔλαβε δυνάμει προηγουμένων συμβάσεων, ἧτοι ἐν ὅλῳ δραχ. 74,542,658, ἀναστέλλεται ἡ ἐξαργύρωσις τῶν γραμματίων τῆς Τραπεζῆς.

Τὸ ἄρθρ. 5 τῆς εἰρημένης συμβάσεως, ὅπερ κανονίζει τὰ περὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων, ἔχει ὡς ἐξῆς: «Τὸ ποσὸν τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικῶν γραμματίων πλὴν τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὀφειλομένων, καὶ τὸ ποσὸν τῶν παρὰ τῆ Τραπεζῆ ἀτόκων καταθέσεων δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσιν ὁμοῦ τὸ τριπλάσιον τοῦ μεταλλικοῦ ἐναποταμιεύματος. Ἄλλ' ὡς μέρος τοῦ μεταλλικοῦ ἐναποταμιεύματος λογίζεται καὶ τὸ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς μεταλλικὰ νομίσματα δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς παρούσης συμβάσεως ὀφειλόμενον ποσόν. Πᾶσα ἄλλη περιοριστικὴ διάταξις τῶν καταστατικῶν τῆς Τραπεζῆς, νόμων δὲν ἐφαρμόζεται, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία.»

Κατὰ τοὺς ὅρους τούτους τὸ ποσὸν τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικῶν γραμματίων δύναται νὰ φθάσῃ α) εἰς τὸ τριπλάσιον τοῦ εἰς μεταλλικὰ ἐκ δρ. 25,000,000 δοθησομένου

δανείου ἧτοι δρ. 75,000,000
β) εἰς ἴσον πρὸς τὸ εἰς τραπεζικὰ δοθησόμενον » 27,000,000

ὁπτικῶς ὡς 3,740,843 πρὸς 267,192' ἐπομένως συμψηφισθέντων τῶν ἐλαττώσεων πρὸς τὰς ἀυξήσεις ἀπομένουσι καθαροὶ αἱ τελευταῖαι κατὰ δρ. 3,473,651 εἰς τὸ ἐνεργητικὸν ὅπως καὶ εἰς τὸ παθητικόν.

γ) εἰς ἴσον πρὸς τὸ δυνάμει προηγουμένων συμβάσεων δοθέν »	22,542,658
τὸ ὅλον »	124,542,658
ἐκπτώσει δὲ τῶν ἀτόκων καταθέσεων παρὰ τῆ Τραπεζῆ, αἵτινες κατὰ τὴν 30 Ἰβρίου ἐ. ἔ. ἀνήρχοντο εἰς δραχ »	6,340,509
εἰς δραχμάς	118,202,149

Τὸ δὲ ποσὸν τοῦτο δύναται ν' αὐξάνῃ καὶ ἀκολούθως, καθ' ὅσον ἤθελε συγκεντρώνει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα μεταλλικόν. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐπομένως διὰ δανείου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐκ δραχ. 74,542,658 δύναται νὰ ρίψῃ εἰς τὴν κοινωνίαν γραμμάτια τῆς ἐκ δραχ. 118,202,149. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὰ φαινόμενα τὸ ποσὸν τῶν δυναμένων νὰ κυκλοφορήσωσιν ἄνευ ὑποτιμῆσεως τραπεζικῶν γραμματίων περιστρέφεται εἰς τὰ 55 — 60 ἑκατομμύρια, ἥδη δὲ ἐφθασαν καὶ ὑπερέβησαν τὸ ὄριον τοῦτο, ἔπεται ὅτι, καθ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις θέλει πραγματοποιοῖ τὴν σύμβασιν διὰ τραπεζικῶν γραμματίων, ἡ υποτίμησις τούτων θέλει προχωρεῖ, καὶ συνεπῶς ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ δημοσίου ἐκ τῶν τόκων θέλει εἶσθαι ἰδανικὴ, διότι τὴν ζημίαν αὐτῶν θὰ ὑφίσταται ἡ κοινωνία ἐν τῇ ὑποτιμῆσει τῶν γραμματίων τῆς Τραπεζῆς.

Ἀσχέτως πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀναποδράστου ἀνάγκης, ἣτις ἤγαγεν εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, τοῦ καταναγκαστικοῦ δανείου, μεταφέρομεν ἐκ τῶν Principles of Economical Philosophy τοῦ Macleod περὶ τοῦ βασισμοῦ τῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων εἰς χρέη τῆς Κυβερνήσεως, τὰ ἐπόμενα (τόμ. Β', σελ. 261): «Ἄπασαι ἐπομένως αἱ ιδέαι περὶ βασισμοῦ τῆς κυκλοφορίας τῶν γραμματίων ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἢ τῶν προϊόντων, εἰσὶν οὐσιωδῶς ἐσφαλμέναι καὶ δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἕτερον τέλος, ἐάν ποτε περατωθῶσιν εἰς τὰς νομίμους συνεπείας των, εἰμὴ ὅπερ συνέβη ἐν Γαλλίᾳ τὸ 1796 καὶ ἐν Ἀμερικῇ τὸ 1837—9. Ἐν τούτοις

υπάρχει εἶδος τι ιδιοκτησίας, ἧτις ἐκ τῆς ἐγγυτέρας παρὰ τὰς ἄλλας ιδιοκτησίας συγχύσεώς της πρὸς τὰ χρήματα ἐν ταῖς ἰδέαις τοῦ κοινοῦ, ὑποτίθεται ὑπὸ πολλῶν προσώπων, ἅτινα ἤθελον διαζευχθῆ πάσαν κατηγορίαν ὅτι εἰσὶν ὁπαδοὶ τὸ ΛΑΝ, ὅτι εἶνε κατάλληλος βάσις κυκλοφορίας χαρτονομίσματος. Ἡ ιδιοκτησία αὕτη εἶνε τὰ δημόσια χρεώγραφα. Ἐπικρατούσα ἰδέα εἶνε, ὅτι ἅπασαι αἱ ἐκδιδουσαι γραμματῖα Τράπεζαι, ὄφειλον νὰ δίδωσιν ἀσφάλειαν, ἀγοράζουσαι δημόσια χρεώγραφα, καὶ καταθέτουσαι αὐτὰ εἰς χεῖρας ὑπαλλήλου τινὸς τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ τί ἕτερον εἶνε τοῦτο, ἐὰν μὴ ὁ εὐρύτατος, ὁ φαντασιωδέστατος καὶ ὁ βδελυρώτατος Λωβισμός; Ὁ κανὼν, ὅστις εἶνε ὀρθὸς διὰ τὸ ἓν, εἶνε ὀρθὸς καὶ διὰ τὸ ἕτερον. Ἐὰν τὰ δημόσια χρεώγραφα ἦνε κατάλληλος βάσις διὰ λιρ. 1000 χαρτονομίσματα, πρέπει κατὰ λογικὴν ἀνάγκην νὰ ὦσι κατάλληλα δι' ἅπασαν τὴν ἔκτασίν των. Ἐὰν εἰς μίαν Τράπεζαν ἢ ἓναν τραπεζίτην ἐπιτραπῆ ἢ ἐκδοσις χαρτονομισμάτων ἐπὶ τῇ ἀσφαλείᾳ δημοσίων χρεωγράφων, καὶ εἰς πάντα ἕτερον πρέπει νὰ ἐπιτραπῆ τὸ αὐτὸ, μέχρι οὗ ὀλόκληρον τὸ πάγιον χρέος τῆς Μεγάλης Βρετανίας νομισματοποιηθῆ εἰς χαρτονομίσματα. Ἐὰν λιρ. 100 δημοσίων χρέος νομισματοποιηθῆ εἰς λιρ. 100 χαρτονομίσματα, ὀφείλομεν κατ' ἀναπόφευκτον συμπέρασμα νὰ ἔχωμεν λιρ. 800,000,000 δημοσίων χρέος νομισματοποιημένον εἰς ἴσην ποσότητα χαρτονομισμάτων. Δι' ἀρχαί τοῦ βασιζέειν τὴν κυκλοφορίαν τοῦ χαρτονομίσματος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐπὶ τῶν δημοσίων χρεωγράφων εἰσὶν ἀπολύτως ὅμοιαι καὶ ἐπίσης φαῦλαι. Τὸ ἐπιτρέπειν εἰς τινα νὰ δαπανήσῃ τὰ χρήματά του εἰς ἀγορὰν μέρους δημοσίων χρεωγράφων καὶ νὰ ἔχῃ αὐτὰ ἐπίσης, εἶνε τοσοῦτον φαντασιώδης παραλογισμὸς ὅσον τὸ ἐπιτρέπειν αὐτῷ νὰ τὰ δαπανήσῃ εἰς ἔδαφος καὶ νὰ τὰ ἔχῃ εἰς χαρτονομίσματα. Τὸ μόνον πλεονέκτημα, ὅπερ τὸ ἐν ἔχει ἀπέναντι τοῦ ἑτέρου εἶνε, ὅτι τὰ χρεώγραφα εὐκολώτερον παρὰ τὸ ἔδαφος μετατρέπονται εἰς χρήματα. Ὅτι εἶνε ἀληθὲς περὶ τοῦ ἔθνους, τὸ αὐτὸ εἶνε ἀληθὲς καὶ περὶ τοῦ

ἀτόμου· τὸ ὅτι δὲ ἔθνος τι δύναται νὰ δαπανήσῃ τὰ χρήματά του, καταστρέφον τοὺς ἐχθροὺς του (δηλ. εἰς πολεμικὰς παρασκευὰς κ.λ.π.) καὶ νὰ ἔχῃ πάλιν αὐτὰ εἰς χαρτονομίσματα, ἢ κυκλοφορίαν εἶνε ὀλεθρία πλάνη.»

Διὰ τοῦ ἀρθρ. 7 τῆς συμβάσεως παρατείνεται τὸ προνόμιον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ εἰσάγεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἀμέσου μετοχῆς τοῦ δημοσίου Ταμείου εἰς τὰ ἐκ τῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων κέρδη. Ἀλλὰ τὸ προνόμιον γεννᾷ ἰδέας, τῶν ὁποίων ἡ περαιτέρω ἐξέτασις ἀφορᾷ εἰς γενικὰ συμφέροντα τῆς ἔθνικῆς οικονομίας. Τοιοῦτοτρόπως ἀναγινώσκομεν ἐν σελ. 515 τοῦ προμνησθέντος συγγράμματος τὰ ἐξῆς: «Υπάρχουσι, λέγει ὁ Macleod, φυσικοὶ νόμοι ἐν τῷ βιομηχανικῷ κόσμῳ, ὅπως καὶ ἐν τῷ φυσικῷ κόσμῳ, συστηματικὴ δὲ προσπάθεια πρὸς παραβίασιν αὐτῶν καταλήγει εἰς τὴν καταστροφὴν, τόσον ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως, ὅσον καὶ ἡ συστηματικὴ ἀδιαφορία πρὸς τοὺς νόμους τῆς φύσεως ἐν τῷ φυσικῷ κόσμῳ. Ἐνδεχόμενον ἐπὶ μακρὸν πρὸ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ κακοῦ χρόνον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νὰ θεωρῶνται τ' ἀποτελέσματα εὐεργετικά, ἀλλ' ἐπὶ τέλος ἡ ἐσφαλμένη ἀρχὴ βεβαίως θὰ παραγάγῃ τοὺς καρπούς της.

«Νῦν ὁ μέγας φυσικὸς νόμος ἐν τῷ βιομηχανικῷ κόσμῳ εἶνε ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου. Οὐδὲν, καθ' ἅπασαν τὴν σειρὰν τῆς ἐπιστήμης, εἶνε μᾶλλον βέβαιον, ὅσον ὅτι τὰ ἀποκλειστικὰ προνόμια ἐν τῷ ἐμπορίῳ εἶνε μεγάλαι παραβιάσεις τοῦ φυσικοῦ δικαίου. Ἐμπορικὰ μονοπώλια εἰσὶν ἠθικὰ ἐγκλήματα. Ὅταν τὸ Κοινοβούλιον ἐπώλησεν εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τοῦ τραπεζίτου, ἐπώλησεν ὅ,τι δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ πωλήσῃ. Δὲν εἶχε περισσότερον δικαίωμα νὰ πωλήσῃ εἰς ἓν ἐκ προσώπων συγκείμενον σῶμα τὸ δικαίωμα τοῦ κυκλοφορεῖν ἐν ταῖς τραπεζικαῖς ἐργασίαις, παρ' ὅσον εἶχε νὰ πωλήσῃ ὡς μονοπώλιον τὰς ἐργασίας τοῦ βιβλιοπώλου, τοῦ βυρσοδέψου, ἢ ἑτέρου οἴου-δήποτε ἐπαγγέλματος. Τὸ μονοπώλιον τοῦτο ἦτο τοσοῦτον ἀδίκον καὶ τοσοῦτον ὀλέθριον, ὅσον καὶ πᾶν ἕτερον ἐξ ἐκείνων,

καθ' ὧν ἐξανέστη τὸ Κοινοβούλιον τῆς Ἑλισάβετ καὶ Ἰακώ-
 βου τοῦ Α'. Ἐφ' ἱκανὸν χρόνον τὰ πάντα φαίνονται βαίνοντα
 καλῶς. Ἡ Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας παρέσχεν ἀναμφισβητήτους
 ὑπηρεσίας εἰς τὸ Κράτος, — τὸ αὐτὸ ἤθελε πράξει καὶ πᾶν ἕτε-
 ρον σωματεῖον ἐν τῷ σταδίῳ του, — καὶ πᾶν ἕτερον σωματεῖον
 θὰ ἔπραττε τὸ αὐτὸ, ἐὰν τῷ ἐπετρέπετο. Μολαταῦτα ἡ ἀρχὴ
 τοῦ μονοπωλίου ὑπῆρξε καθ' ὀλοκληρίαν ὀλεθρία, ὁ δὲ χρόνος,
 ὁ τιμωρὸς, ἔδωκεν ἐπὶ τέλους τὴν ἀνταπόδοσιν. Ἡ ἀδικία δια-
 φεύγει τὴν τιμωρίαν ἐπὶ πολὺ, ἀλλ' εἶνε βέβαιον, ὅτι ἐπὶ τέ-
 λους θὰ ὑποστῇ αὐτήν. Ὄταν, ἐν τῇ φυσικῇ πορείᾳ τῶν συμ-
 βάντων, τὸ ἐμπόριον καὶ ὁ πλοῦτος καὶ προσέτι τὸ ἀναπτυσσό-
 μενον πνεῦμα τῶν ἐπιχειρήσεων, ἀπῆτησαν τὴν αὔξησιν τῆς
 κυκλοφορίας, ἐλλείποντος δὲ τοῦ μονοπωλίου, ἰσχυραὶ καὶ
 πλούσιαι ἐταιρίαι ἤθελον ἰδρυθῆ εἰς τὴν μητρόπολιν μετὰ δια-
 κλαδώσεων καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, — τὰ ἀδικαιολόγητα
 ταῦτα προνόμια τῆς Τραπεζῆς ἐκώλυσαν αὐτάς. Ἡ Τράπεζα
 οὔτε ἤθελεν ἀφ' ἑαυτῆς νὰ συμπληρώσῃ τὴν κυκλοφορίαν ταύ-
 την, οὔτε ἐπέτρεπεν εἰς ἑτέραν τινὰ ἰσχυρὰν ἐταιρίαν νὰ πρά-
 ξῃ τοῦτο. Συνέπεια τούτου ὑπῆρξεν, ὅτι τὸ καθῆκον τῆς συμ-
 πληρώσεως τῆς ἀπαιτουμένης κυκλοφορίας ἔπεσεν εἰς τὰς
 χεῖρας οἰουδήποτε παντοπώλου, ἢ ράπτου ἢ τυροποιοῦ, αὐτο-
 χειροτονουμένου τραπεζίτου. Ἡ ἰσχὺς των ὑπῆρξεν ἀπεριόρι-
 στος. Ἐπειτα ἐπῆλθε τὸ 1793, κατόπιν τὸ 1797, κατόπιν
 ἡ μακρὰ σειρά τῶν καταστροφῶν ἀπὸ τοῦ 1810 μέχρι τοῦ
 1816 καὶ ἀκολούθως τὸ 1825.

«Ὄταν εἰς περίοδον μικροτέραν τῶν τριάκοντα πέντε ἐτῶν,
 οἱ ἄνθρωποι εἶδον σειόμενον τὸ ὅλον τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ ἄκρου
 ἕως ἄκρου ὑπὸ τῶν τρομερῶν ἐκείνων καταστροφῶν, αἵτινες
 ἐφαίνοντο οὔσαι περιοδικαί, ἐστράφησαν πρὸς τὸ παράδειγμα
 ἐνὸς τόπου, ἐνθα, μολονότι ὑπῆρχον ἐμπορικαὶ δυσκολίαι, οὐ-
 δέποτε ἔλαβε χώραν αὐτόθι τραπεζικὴ καταστροφὴ ὁμοία
 τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ. Πολλοὶ ἰδιῶται τραπεζίται εἶνε βέβαιον ἐπτώ-
 χευσαν, ἀλλ' ἐξαιρέσει τῆς Αγρ Bank, ἀπὸ τοῦ 1826, οὐ-
 δεμία τραπεζικὴ ἐταιρία ἐπτώχευσεν. Ἰσχυρὰ, ἐπομένως,

καὶ γενικὴ ἀπαίτησις ἠγέρθη ὑπὲρ τοῦ συστήματος τῆς Σκω-
 τίας. Πολλὰ πρόσωπα, νομίσαντα, ὅτι, ἐπειδὴ αἱ Τράπεζαι
 τῆς Σκωτίας ἦσαν Τράπεζαι δι' ἐταιρικῶν κεφαλαίων ἰδρυμέ-
 ναι, ἐταιρικῶν κεφαλαίων Τράπεζαι ἦτο πᾶν ὅ,τι ἐζητεῖτο πρὸς
 ἐπίτευξιν ἀσφαλείας. Ὄταν, ἐπομένως, τὸ μονοπώλιον τῆς
 Τραπεζῆς διερράγη ἐν μέρει ἀπὸ τοῦ 1826, προσεδόκων νὰ
 ἀπολαύσωσιν ὁμοίας εὐτυχίας καὶ ἀσφαλείας, ὅπως καὶ ἐν
 Σκωτίᾳ. Ἀλλ' ὅτε μετὰ πείραν δεκατεσσάρων ἐτῶν παρετή-
 σαν, ὅτι αἱ τῶν δι' ἐταιρικῶν κεφαλαίων ἰδρυθεῖσαι Τράπεζαι
 κακῶς διωκοῦντο, μόλις δ' ἦσαν ἀσφαλέστεραι τῶν ἰδιωτικῶν
 Τραπεζῶν, μείζων καὶ πικροτέρα παρηκολούθησεν ἀποδοκιμα-
 σία, τὸ δὲ σύστημα τῶν ἐταιρικῶν Τραπεζῶν ἀπέβη ὄνομα
 ἄξιον μομφῆς.

«Ἀληθῶς ὅμως, αἱ αἰτίαι τούτου εἰσι λίαν προφανεῖς. Ἐν
 Σκωτίᾳ ἡ ἀνάπτυξις τῶν τραπεζικῶν ἐργασιῶν ὑπῆρξε καθ'
 ὑπερβολὴν βαθμιαία. Ἡ πρώτη ἐταιρικὴ Τράπεζα ἰδρύθη τὸ
 1695, ἡ δευτέρα τὸ 1727, ἡ μετ' αὐτὴν τὸ 1747, καὶ, ἐξαι-
 ρέσει τινῶν ἐπαρχιακῶν, οὐδεμία νέα ὀπωσοῦν σπουδαία ἰδρύθη
 μέχρι τῶν 1810. Συνέπεια τούτου ὑπῆρξεν, ὅτι αὐταὶ ἐξη-
 πλοῦντο βαθμηδὸν μετὰ τοῦ αὔξοντος πλούτου τῆς χώρας,
 ἠύξανον μετὰ τῆς αὔξησεώς του. Πρὸς τούτοις αὐταὶ ἠύξα-
 νον τὰ κεφάλαιά των ἀναλόγως. Ὄταν ὁ τόπος ἀπῆτει πρό-
 σθετον διευθέτησιν, αὐτὴ ἐγένετο κυρίως διὰ τῆς ἀναπτύξεως
 κλάδων ἐκ τῶν κεντρικῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἰδρυμάτων, εἰς
 τρόπον ὥστε οἱ κλάδοι οὗτοι εἶχον ἅπασαν τὴν πείραν καὶ
 τὸν ἀποτελεσματικὸν ἔλεγχον τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων.
 Πρὸς τὸ παρὸν (1875) ὑπάρχουσι μόνον ἑνδεκα σπουδαία
 ἰδρύματα, ἀλλὰ ταῦτα ἔχουσιν 878 κλάδους, ἐκτεινομένους
 εἰς πᾶσαν κώμην τοῦ βασιλείου. Ὑπολογίζεται ὅτι ὑπάρχει
 ἐν Τραπεζικῶν κατάστημα ἐπὶ 4000 πληθυσμοῦ. Ταῦτα
 εἰσὶν ἅπαντα ἀνεξάρτητα ἰδρύματα, ἐξαρτώμενα ἐκ τοῦ ἰδίου
 των πλούτου καὶ τῶν ἰδίων των πόρων. Ἀλλ' ὅταν ἡ φοβερὰ
 νομισματικὴ ἐκρηγῆς ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπέφερε τὴν ἀνάγκην τῆς
 διαρρηξέως τοῦ μονοπωλίου τῆς Τραπεζῆς, ἡ διάρρηξις αὐτὴ

υπήρξε μόνον μερική, μέγα δὲ μέρος διετηρήθη ἀκόμη και προϋξένησε τὴν θανάσιμον ἐπιρροήν του. Ὅταν δὲ αἱ νέαι τραπεζικαὶ ἐταιρίαι ἐσχηματίσθησαν, ἦσαν ἀπλῶς τοπικαὶ Τράπεζαι, ἅπασαι ὑποκείμεναι εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας οὕτως, ὅπως και αἱ ἰδιωτικαὶ Τράπεζαι. Ἡ Τράπεζα διετήρησε τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιόν της ἐπὶ περιφερείας ἐξήκοντα πέντε μιλλίων ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, τοῦτο δὲ ἦτο τὸ σύμφυτον ἐλάττωμα τοῦ Ἀγγλικοῦ συστήματος τῶν τραπεζικῶν ἐταιριῶν. Ἀντὶ τὰ ὧσιν ἀνεξάρτητοι Τράπεζαι, ἰσχυραὶ ἐκ τῶν ἰδίων των πόρων και ἱκαναὶ διὰ τῆς ἰδίας των ἰσχύος ν' ἀνθέξωσιν εἰς κλονισμόν τινα, εἰργάζοντο ἐπὶ τῆς μάλιστα κινδυνώδους ἀρχῆς, τοῦ νὰ προεξοφλῶσιν ἐκ νέου τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια, ἅτινα ἠγόραζον, διότι πράγματι δὲν ἠδύναντο νὰ παράσχωσι βοήθειαν. Οὕτως αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς των ἐξηρτάτο ἀπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας και τῶν ἐν Λονδίῳ προεξοφλητῶν τῶν γραμματίων.

«Τὸ ὑποθέτειν, ὅτι τοῦτο ὁμοιάζει ὅπως δήποτε περὶ τὸ σύστημα τῆς Σκωτίας, ἤθελεν εἶσθαι μέγα λάθος. Εἰς τὰς Ἀγγλικὰς Τραπεζὰς ἦτο ἀπηγορευμένον νὰ ἔχωσι καταστήματα ἐν τῇ Μητροπόλει, ὅπερ, ἐξ ὄλων τῶν ἄλλων, εἶνε τὸ κάλλιστον μέρος τοῦ Σκωτικοῦ συστήματος. Ἀλλαχοῦ ἀπεδείξαμεν, ὅτι τὰ κεφάλαια τείνουσιν εἰς τὸ νὰ ἐπισωρεύωνται εἰς τινα μέρη τῆς χώρας ἐνθα δὲν ὑπάρχει ἱκανὴ δι' αὐτὰ ζήτησις, εἰς ἄλλα δὲ ὑπάρχει μείζων αὐτῶν ζήτησις, παρ' ὅσην ὁ τόπος προσφέρει. Ἦδη κατὰ τὸ Ἀγγλικὸν σύστημα, αἱ τραπεζίται τοῦ πρώτου μέρους τῆς χώρας μεταβιβάζουσι χρήματα εἰς Λονδίνον ὅπως διατηρῶνται εἰς τὴν διάθεσίν των, και ἡ τοῦ τελευταίου μεταβιβάζουσι τὰ γραμμάτια των, ὅπως ἐκ νέου προεξοφληθῶσι και ἔχωσι τὰ μεταβιβασθέντα χρήματα, ἡ τακτικὴ δ' αὕτη ἐργασία, ἣτις ἐνεργεῖται δι' ἐνὸς καταστήματος ἐν Σκωτίᾳ, ἀπαιτεῖ τρία διακεκριμένα και ἀνεξάρτητα καταστήματα ἐν Ἀγγλίᾳ, παρήγαγε δὲ τὸ σύστημα ἐκεῖνο τῆς ἐκ νέου προεξοφλήσεως, ὅπερ εἶνε τοσοῦτον κινδυνώδες και ἀξιοκατάκριτον. Ἀλλ' εἰς τοῦτο συνίσταται τὸ φυ-

σικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ μονοπωλίου τῆς Τραπεζῆς· διότι ἄλλως τὰ τρία ταῦτα καταστήματα ἤθελον διατελεῖ ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἔλεγχον και τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν· ὑπὸ δὲ τὸ ἰσχύον σύστημα εἰσὶ τρία διάφορα και συχνάκις συγκρούμενα συμφέροντά.

«Ἡ μεγάλη δ' αὕτη παραβίασις τοῦ φυσικοῦ δικαίου ἐξεδήλωσε τὰς κακὰς συνεπείας της και κατὰ πλείστας ἄλλας ἀξιοσημειώτους διευθύνσεις. Οὐδεὶς, τὸν κοινὸν νοῦν ἔχων, ἀμφισβητεῖ νῦν τὰς μεγάλας ἀρχὰς, τὰς ἐκτεθείσας ὑπὸ τῆς Ἰρλανδικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1804, ἐν τῇ περὶ πολυτίμων μετάλλων ἐκθέσει τοῦ 1810 και ὑπὸ τῶν συντακτῶν τοῦ νόμου τοῦ 1819, καθ' ἃς ἡ κυκλοφορία τῶν γραμματίων πρέπει νὰ ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν συναλλαγῶν. Ἀλλὰ πολὺ ὕστερον, ἀφ' ὅτου οἱ διευθύνται τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς ἐδιδάχθησαν τὴν ἀρχὴν ταύτην, και ἐπηγγέλθησαν νὰ κανονίζωσι τὰς ἐκδόσεις των ἐκ τῶν συναλλαγῶν, παρεπονέθησαν στεντορεῖα τῇ φωνῇ και δικαίως, ὅτι αἱ προσπάθειαι των εἰς τὸ νὰ περιορίσωσι τὰς ἰδίας των ἐκδόσεις ἐν ἐποχῇ ὑψώσεως τοῦ συναλλάγματος, ἀπήντων ἀντίπραξιν ἐκ τῶν ἐκδόσεων τῶν ἐπαρχιακῶν Τραπεζῶν, και ὅτι, εὐθὺς ὡς οὗτοι ἀπέσυρον τὰ γραμμάτια των, τὸ κενὸν ἐπληροῦτο ἀμέσως ἐκ τῶν ἐπαρχιακῶν ἐκδόσεων. Ὁ λόγος εἶνε λίαν πρόδηλος. Ἡ Ἀγγλικὴ Τράπεζα, ἰδρυμένη ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν συναλλαγῶν, ἤσθάνθη τὸν κίνδυνον και εἶδε τὴν ἀνάγκην τῆς περιστολῆς τῶν ἐκδόσεών της. Αἱ ἐπαρχιακαὶ Τράπεζαι, ἰδρυμέναι εἰς ἀπόστασιν, οὐδὲν ἐγνώριζον ἢ οὐδὲν ἤσθάνοντο ἐνδιαφέρον περὶ τοῦ συναλλάγματος, ἄλλως τε αὐταὶ συνεχῶς διεκήρυττον, ὅτι αἱ ἐκδόσεις των οὐδὲν εἶχον τὸ ἐνδιαφέρον ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ συναλλάγματος, φυσικῶς δὲ, ὅσάκις παρετήρουν κενὸν, ἐξέδιδον τὰ γραμμάτια των.

«Ἦδη, ἐὰν τοῦτο δὲν συνέβαινε ἐνεκεν τοῦ ἀνίσου τούτου μονοπωλίου τῆς Τραπεζῆς, ποῖα ἤθελεν εἶσθαι πιθανῶς σήμερον ἡ διεξαγωγή τῶν τραπεζικῶν ἐργασιῶν ἐν Ἀγγλίᾳ; Ἦθελον ὑπάρχει πιθανῶς τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα μεγά-

λαι Τράπεζαι ἐν τῇ μητροπόλει, ἐκάστη αὐτῶν μεγάλη, ἕσον καὶ ἡ Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας, μετὰ διακλαδώσεων καὶ βραχιόνων καθ' ἅπασαν τὴν χώραν. Ἦθελεν ὑπάρχει πράγματι τὸ σύστημα τῆς Σκωτίας εἰς πολὺ εὐρύτερον βαθμὸν, ἀνάλογον πρὸς τὸ ἀνώτερον μεγαλεῖον τῆς χώρας. Ἦθελεν ὑπάρχει ἐν χρηματιστικὸν σύστημα νευρώδες, τούτου δ' οὕτως ἔχοντος, αἱ Τράπεζαι ἤθελον ἐργάζεσθαι ἀμέσως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συναλλαγῶν, τοῦ δὲ Λονδίνου ὄντος τοῦ κέντρου τῶν συναλλαγῶν, πᾶσα ἐξαγωγή χρυσοῦ ἤθελεν ἐπιφέρει ἀμεσα μέτρα ἀντισταθμίσεως, ἅτινα ἤθελον διασπείρεσθαι καὶ ἐνισχύεσθαι ὑπὸ τῶν κεντρικῶν καταστημάτων καθ' ἅπασαν τὴν χώραν. Ὁ φόβος τῶν συναλλαγῶν ἤθελε γίνεσθαι ἐπαισθητὸς στιγμιαίως εἰς πᾶσαν κώμην τοῦ βασιλείου, καὶ οὕτως ὑπὸ φυσικὸν σύστημα, πᾶν ἐν Λονδίῳ ἀποτέλεσμα ἤθελε προξενεῖ τὸν δονισμόν καθ' ἅπασαν τὴν Ἀγγλίαν, αἱ δὲ ἐπαρχιακαὶ Τράπεζαι δὲν ἤθελον δύνασθαι νὰ ἐνεργῶσιν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἐν Λονδίῳ. Τοῦτο εἶναι τὸ σύστημα πρὸς τὸ ὁποῖον τὸ τραπεζικὸν σύστημα τῆς χώρας νωχελῶς τείνει, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἐπὶ τέλους θὰ φθάσῃ. Ἐὰν δὲ τοῦτο, ὅπερ εἶνε τὸ φυσικὸν σύστημα, ἐπετρέπετο νὰ προκύψῃ ἐξ ἀρχῆς, πιστεύομεν, ὅτι αἱ μεγάλαι ἐκεῖναι τραπεζικαὶ καταστροφαὶ οὐδέποτε ἤθελον συμβῆ. Ἐὰν κρίσις τις συνέπιπτε, αἱ Τράπεζαι ἤθελον στηρίζεσθαι καὶ προστατεύεσθαι ἀμοιβαίως, ἀλλ' ὁσάκις κλονισμὸς τις συνέβη ὑπὸ τὸ ἀτυχὲς σύστημα, ὅπερ ἐπεκράτησεν, ἅπασαι αἱ Ἐπαρχιακαὶ Τράπεζαι ἐξήρτωντο ἐκ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν ἔτι τὴν ὑπαρξίν των.

«Ἐπάρχει μελαγχολικὴ τις ἀντίρρηση, ὅτι αἱ μεγάλαι αὐταὶ μεταβολαὶ δὲν δύνανται νὰ γίνωσι, χωρὶς νὰ προξενήσωσι μεγάλην ζημίαν εἰς κατὰ μέρος άτομα. Αὐτὸς οὗτος δ' ἐπιβλαβὴς νόμος ἔδωκεν εἰς τὰ συμφέροντα ἀριθμοῦ τινος προσώπων γέννησιν, ἣν συντριβὴ τῶν δεσμῶν τοῦ μονοπωλίου θέλει κατ' ἀνάγκην σβύσει. Τὸ 1832 αἱ διεξαχθεῖσαι μαρτυρικαὶ περὶ Τραπεζῶν ἐξετάσεις ἀπέδειξαν τὴν ὑπάρχουσαν συναί-

σθησιν, ὅτι ἡ ἰδρυσις Τραπεζικῶν ἐταιριῶν ἤθελεν ἀποβῆ ὀλεθρία εἰς τὴν ὑπαρξίν πολλῶν κατ' ἰδίαν τραπεζιτῶν. Γινέσ τῶν μαρτύρων προὔχρησαν μάλιστα μέχρι τοῦ νὰ εὐχηθῶσι τὴν ἀπαγόρευσιν αὐτῶν ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ. Ἐως οὖν παρέλθωσιν ἔκτοτε τὰ 43 ταῦτα ἔτη, ὑπέστημεν ἰσχυρὰν ἐπανάστασιν γνώμης, ὡς πρὸς τὰ ἐμπορικὰ ἀντικείμενα. Αἱ ἰδέαι τῆς ἡλικίας ταύτης εἰσὶ νῦν τοσοῦτον ἀπηρχαιωμέναι καὶ ἀχρηστοί, ὅπως καὶ αἱ τῶν ἀνθρώπων πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ. Τότε ἐνόμιζον, ὅτι ἡ κοινωνία ἐν γένει ἐγεννήθη διὰ τῆς παραγωγῆς ἐκάστου μερικοῦ μονοπωλίου, συμφέροντος ἢ κλάσεως ἀνθρώπων. Ἀλλὰ νῦν ταῦτα πάντα μετεβλήθησαν, ἦσαν δὲ συγγενῆ πρὸς τὴν μεγάλην αἵρεσιν τοῦ Ῥικάρδου, καθ' ἣν ἡ δαπάνη τῆς παραγωγῆς κανονίζει τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων. Ἦτο τότε ἐπιτετραμμένον εἰς πᾶν συμφέρον, ὅπερ παρεῖχε ἐργασίαν καὶ δαπάνην πρὸς παραγωγὴν προϊόντων, νὰ κρατῆ ὑπὸ δουλείαν τὴν κοινωνίαν ὀλόκληρον. Ἡ ἀξία τοῦ νόμου ἐφαίνετο μετρουμένη ἐκ τῆς ποσότητος τῆς ἐργασίας, ἣν παρεῖχε πρὸς διεξαγωγὴν τῶν αἰδῶν τῆς περιπλοκῶν καὶ τεχνασμάτων. Πείσμονες σχολαστικοὶ ὑπεστήριξαν σοβαρῶς, ὅτι ἡ παρῆχη ἐργασίας ἦτο ἰσχυρὰ ἀπόδειξις πρὸς ὑποστήριξιν ὅλων τῶν παλαιῶν καταχρήσεων τοῦ νόμου, ὥστε μεγάλοι καὶ ἔξοχοι ἄνδρες κατέβαλον πλείστην ἐργασίαν καὶ ματαιαίαν ἐπιμέλειαν, ὅπως συσσωρεύσωσι τοσοῦτον νόμιμον μᾶθημα. Ὅ,τι οὗτοι εἶπον εἶνε τὸ προϊόν τοσαύτης εὐφυΐας ἀξίας ν' ἀπορριφθῆ; Τρόντι ἐδογματίζον, ἐπιβαρύνοντες τὴν κοινωνίαν διὰ παντὸς εἶδους καταδυναστεύσεων, χάριν τῆς διατηρήσεως ψευδοῦς ἀξίας εἰς λίαν ἀνικάνως διευθυνομένην βιομηχανίαν.

«Ἀλλ' ἅπασαι αὐταὶ αἱ ἰδέαι παρῆλθον νῦν καὶ ἀπῆλθον. Ἦσαν σύμφυτοι πρὸς τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἡ μάθησις ἦτο περιορισμένη εἰς μικρὸν καὶ διαλεκτὸν κύκλον, ἡ δὲ κοινωνία ἐν συνόλῳ εὕρισκετο εἰς κατάστασιν ἀπροστατεύτου καὶ ἀδρανοῦς ἀμαθείας. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἐσάρωσε μακρὰν τὸ προχωροῦν ρεῦμα τῆς ἀγχινοίας τοῦ κοινοῦ. Σήμερον εἶνε ἐντελῶς

παραδεδομένον, ὅτι τὸ σύνολον τῆς κοινωνίας δὲν ἐγεννήθη πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἀγροτῶν, ἢ τῶν βιομηχανῶν, ἢ τῶν νομικῶν, ἢ τῶν τραπεζιτῶν, ἢ ἑτέρας τινὸς τάξεως οἰασδὴποτε, ἀλλ' ὅτι αἱ τάξεις αὗται ἐγεννήθησαν χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς χώρας. Αἱ ἀνάγκαι τῆς κοινωνίας εἶνε ἐκεῖνα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ ὑψόνωσι τὴν ἀξίαν τῶν ἐνασχολήσεών των, καὶ πάντες, ὅσοι ἐπιδίδονται εἰς αὐτὰς πρέπει νὰ τὰς θεωρῶσιν ὡς καθαρῶς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις. Αἱ ἀνάγκαι καὶ αἱ ἀξιώσεις τῶν ὄλων δὲν πρέπει νὰ περιορίζωνται ἢ νὰ διατυπῶνται ὑπὸ τῆς νομοθεσίας, ὅπως ὑποδουλῶνται χάριν τοῦ συμφέροντος τῶν ὀλίγων, ἀλλὰ τὸ συμφέρον τῶν ἰδιαιτέρων κλάσεων πρέπει νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ὄλου.»

Διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ δημοσίου Ταμείου εἰς τὰ ἐκ τῆς κυκλοφορίας τῶν Τραπεζικῶν γραμματίων κέρδη καὶ διὰ τῶν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἐπιβαλλομένων διὰ τὴν παροχὴν τοῦ προνομίου ὑποχρεώσεων, ἢ ἐκ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ προνομίου ὠφέλεια περιορίζεται, τοῦτο δὲ δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἔμμεσος κατάργησις τοῦ προνομίου. Ἀλλὰ διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ἐνῶ δὲν ἀναπληροῦται ἡ δύναμις, ἥτις κατὰ τὸν ἀνωτέρω συγγραφέα ἤθελεν ἀναπτυχθῆ ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ προνομίου ἢ μᾶλλον τῆς ἐπεκτάσεως αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ ἄλλων τραπεζικῶν ἐταιριῶν, τὸ Κράτος, ὅπερ ἔχει δικαίωμα νὰ φορολογῆ μόνον, καθίσταται μέτοχος ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὰ κέρδη μόνον, παρέχον ἐξ ἑνὸς τὴν προστασίαν καὶ εὐνοϊάν του, ἀλλ' ἐξ ἑτέρου μὴ συμμεριζόμενον τοὺς κινδύνους ἢ τὰς ζημίας οὔτε ἀπέναντι τῶν συνεταίρων του, οὔτε ἀπέναντι τῶν τρίτων.

Σ. Γ. ΦΛΩΡΟΣ.